ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Θωμάς Ζωγράφος Δημήτρης Μπέσσας Ελεονόρα Μπέσσα

Εικαστικά

Α΄ & Β΄ Δημοτικού

Εικαστικά Α΄ & Β΄ Δημοτικού

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ

Ενότητα Α

Μορφές από γραμμές, σχήματα και χρώματα

Όπως το Α, το Β, το Ε, το Θ, το Π, το Ρ, το Ω και τ' άλλα γράμματα φτιάχνουν λέξεις και οι λέξεις σχηματίζουν προτάσεις, έτσι και η καμπύλη με την ευθεία και τις άλλες γραμμές, παρέα με το τρίγωνο, το τετράγωνο, τον κύκλο και τ' άλλα σχήματα και μαζί τους το κίτρινο, το κόκκινο και το μπλε φτιάχνουν τις ζωγραφιές σου.

Το αλφαβητάρι χρειάζεται για να γράψεις και οι γραμμές, τα σχήματα και τα χρώματα είναι απαραίτητα για να ζωγραφίσεις.

Α1. Παντού γραμμές

Παρατήρησε τις **γραμμές** που υπάρχουν στο φύλλο, στο ψαροκόκαλο, στο δέντρο και στο σαλιγκάρι (εικ. 1,2,3,4).

1

2

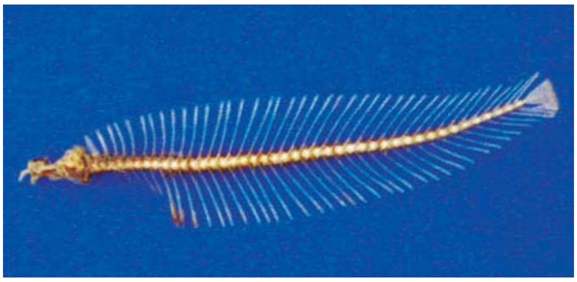

3

4

Μπορείς να βρεις και άλλες γραμμές μέσα στη φύση;

6

Ένα μεγάλο σαλιγκάρι με κεραμίδια πάνω στο χιόνι... Και το ποτάμι του χιονιού με μπλε χρώμα (εικ. 6,7).

5

Η μεγάλη γραμμή του ποταμού μέσα στην κοιλάδα (εικ. 5).

7

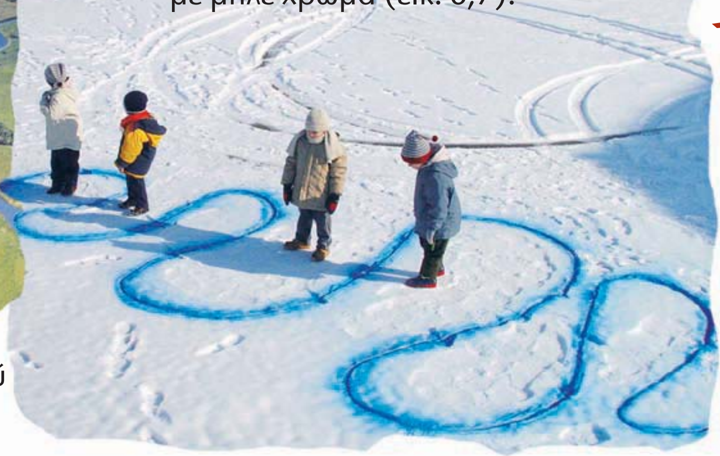

Σχεδιάστε και σεις τις γραμμές που θέλετε στο χιόνι, στην άμμο και στο χώμα.

Ζωγραφιές γεμάτες γραμμές

Μπορούμε να φτιάξουμε γραμμές με μολύβια, μαρκαδόρους, κηρομπογιές, κάρβουνα και πινέλα (εικ. 2).

1

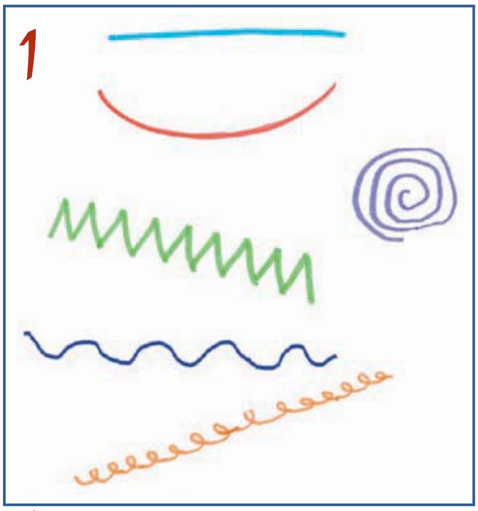

Δώσε ονόματα στις γραμμές

2

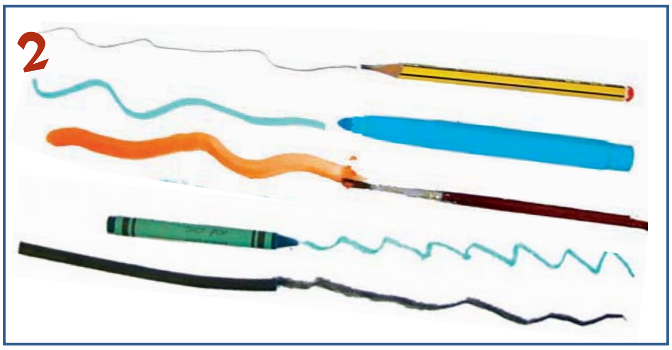

Με ποια **εργαλεία** μπορούμε να δημιουργήσουμε **λεπτές** και με ποια **παχιές** γραμμές;

Αν ψάξεις μέσα στη σχολική σου τσάντα, τα τετράδια, τα μπλοκ και την κασετίνα σου ποιες γραμμές θα βρεις;

Γεμίσαμε την τάξη μας με πολλές γραμμές (εικ. 3)!

3

Φτιάξε στο μπλοκ σου ένα τοπίο μόνο με γραμμές.
Χρησιμοποίησε διαφορετικά εργαλεία και όλες τις γραμμές που έμαθες.

Φωτογραμμές

Με ένα φακό ο Πικάσο σχεδιάζει
μια φιγούρα μέσα στο σκοτάδι (εικ.1).

1

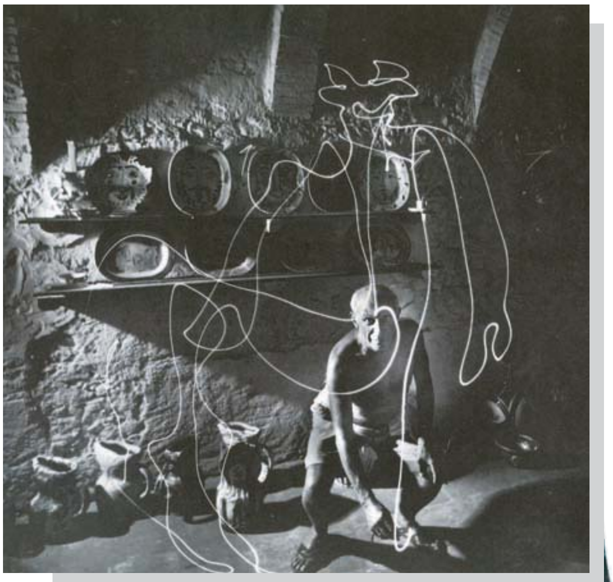

2

Παίξε με το φακό σου
και δημιούργησε τις δικές σου
φωτογραμμές (εικ. 2).

3

Χρωμάτισε με κηρομπογιές ένα φύλλο χαρτί. Πέρασε σε όλη την επιφάνεια
μαύρη τέμπερα και, όταν στεγνώσει, πάρε ένα λεπτό ξυλάκι
ή το καπάκι από το στυλό σου και χάραξε το χρώμα δημιουργώντας
πολύχρωμες γραμμές... μέσα στο σκοτάδι (εικ. 3)!

Παιδιά και ζωγράφοι δημιουργούν με γραμμές

Παρατήρησε τα έργα μας και βρες τις γραμμές που χρησιμοποιήσαμε (εικ.1).

1

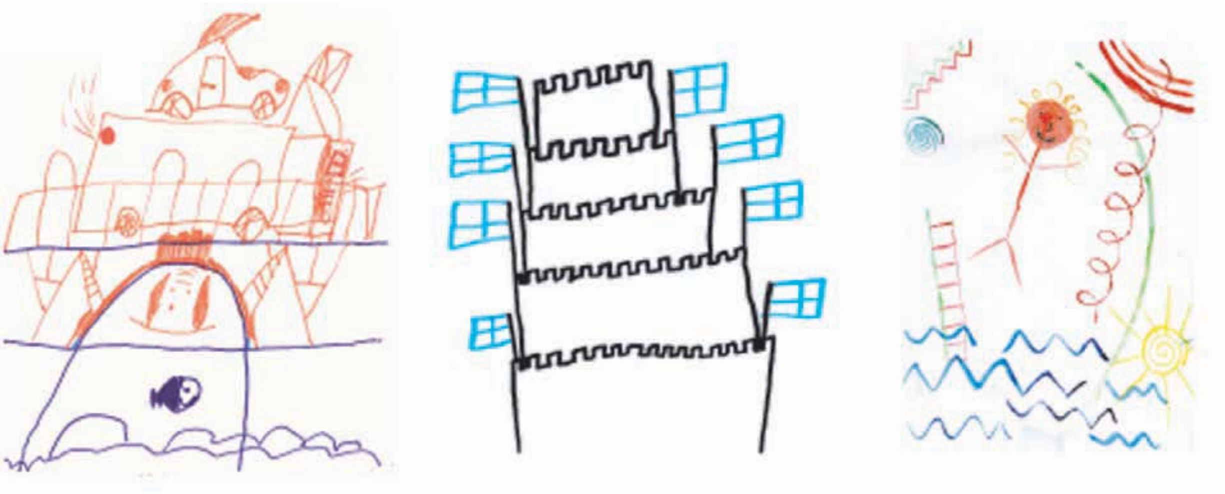

Ποιες γραμμές χρησιμοποίησε ο **Πάουλ Κλέε;** Δώσε ένα τίτλο στο έργο του (εικ. 2).

2

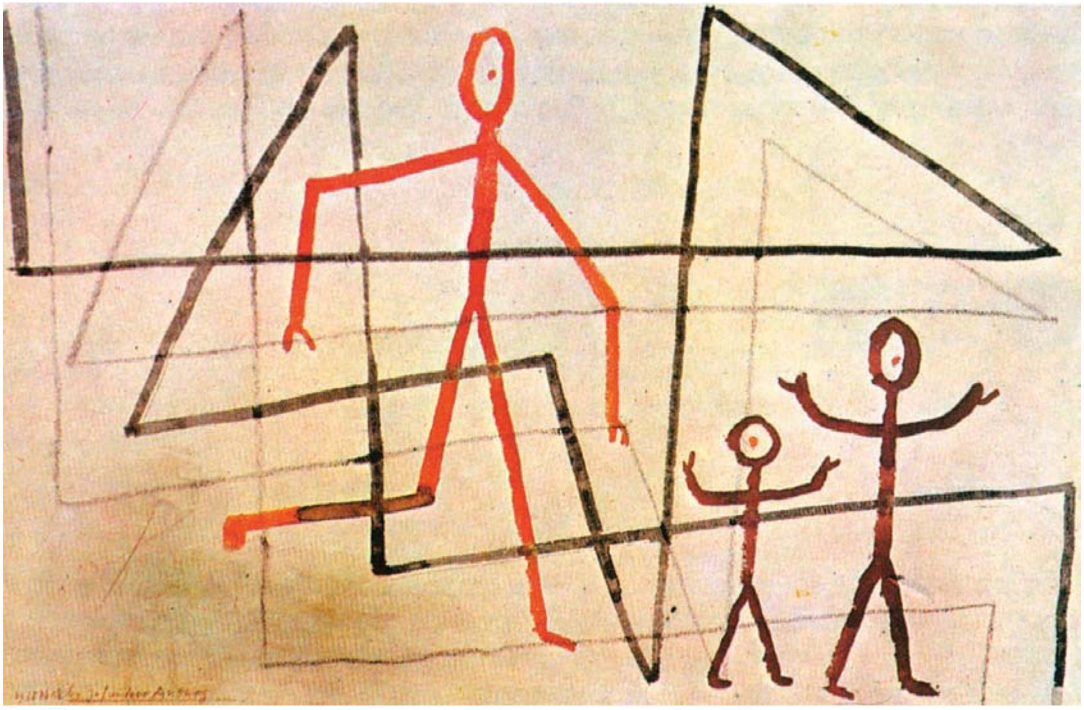

Ζωγράφισε με μαρκαδόρους στο μπλοκ ανθρώπινες φιγούρες χρησιμοποιώντας μόνο γραμμές.

Γίνε ένας μικρός ερευνητής
και ανακάλυψε τις γραμμές που υπάρχουν γύρω σου.

Α2. Ο κόσμος όλος με σχήματα

Σχήματα (εικ. 1):
Για το δέντρο ένας κύκλος
και ένα παραλληλόγραμμο.
Για το σπίτι ένα τρίγωνο
και τετράγωνα.

1

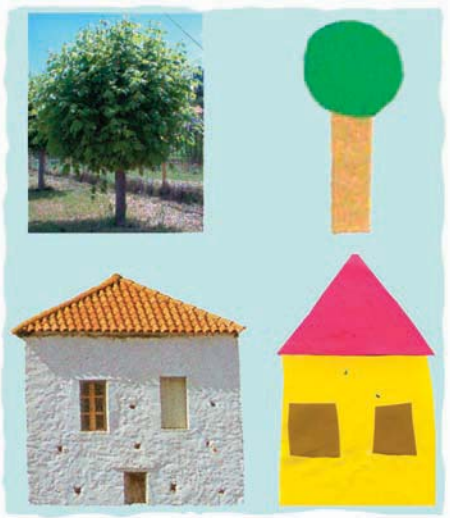

2

Εμείς σχεδιάζουμε τρίγωνα, τετράγωνα, παραλληλόγραμμα και κύκλους σε χρωματιστά χαρτιά. Τα κόβουμε και φτιάχνουμε ένα βάζο με λουλούδια (εικ. 2,3).

3

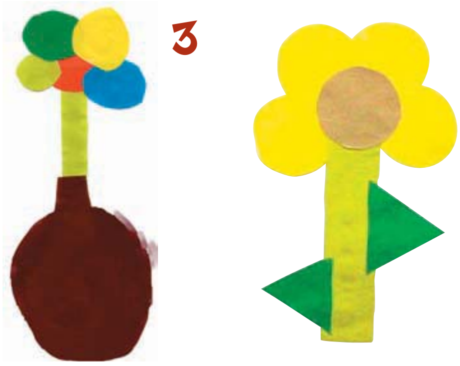

Σίγουρα μπορείς να βρεις
και εσύ τρίγωνα, τετράγωνα
και κύκλους γύρω σου.

4

Ο κόσμος όλος με σχήματα: Είναι το κολάζ που φτιάξαμε στην τάξη μας (εικ. 4). Διαλέξτε και εσείς τις δικές σας μορφές και γεμίστε τον κόσμο... με σχήματα!

Ψάχνουμε σχήματα....

Βρίσκουμε εικόνες σε περιοδικά (εικ. 1), σχεδιάζουμε τα σχήματα που τους ταιριάζουν, τα κόβουμε (εικ. 2) και φτιάχνουμε ένα **κολάζ** (εικ. 3).

1

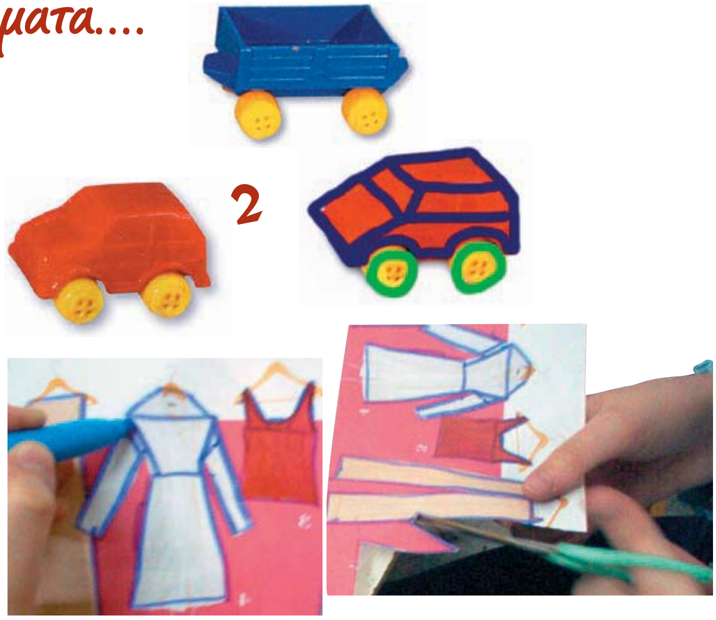

2

3

Βρες και συ εικόνες από περιοδικά,
κάνε τα δικά σου παιχνίδια με τα σχήματα και φτιάξε ένα κολάζ.

Η σχηματούπολη

Με κύκλους και παραλληλόγραμμα σχεδιάζουμε ένα τρένο.
Κόβουμε το εσωτερικό του και το αφαιρούμε.
Έτσι φτιάχνουμε δύο τρένα και μετά τα χρωματίζουμε (εικ.1).

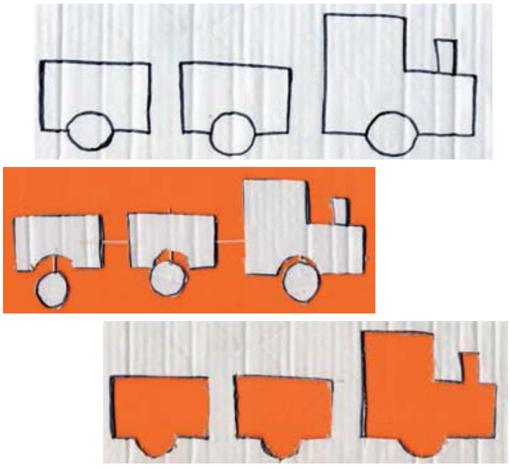

1

Με τον ίδιο τρόπο κάνουμε και τα σπίτια, τα αυτοκίνητα, τα ανθρωπάκια... όλη τη σχηματούπολη (εικ. 2).

2

Εσείς τι θα θέλατε να φτιάξετε;
Μια σχηματούπολη, ένα περιβόλι, ένα λιμάνι ή κάτι άλλο;

Άνθρωποι με σχήματα

1

Τρία κορίτσια στο λιβάδι ζωγράφισε ο **Μάλεβιτς.** Βρες τα σχήματά τους και ένα δικό σου τίτλο για το έργο του (εικ. 1).

2

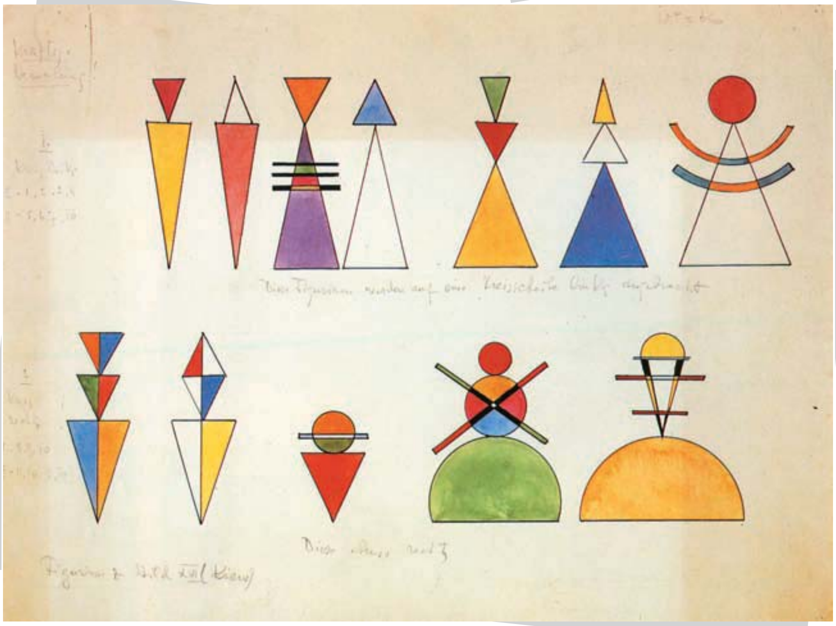

Ο **Καντίνσκι** έβαλε τρία τρίγωνα το ένα πάνω στο άλλο και έφτιαξε ανθρώπινες μορφές (εικ. 2). Μπορείς να τις βρεις μέσα στη ζωγραφιά του; Πρόσεξε πώς έφτιαξε και τις άλλες φιγούρες. Είναι διαφορετικές από του Μάλεβιτς. Γιατί;

Τρίγωνα, τετράγωνα και κύκλοι: Ένα παιχνίδι με μικρά και μεγάλα σχήματα σε διαφορετικές θέσεις. Να οι μορφές του Καντίνσκι! Παίξε και εσύ με τα σχήματα και φτιάξε τις δικές σου μορφές.

Το τρίγωνο κάθισε πάνω στο τετράγωνο και έφτιαξαν ένα σπίτι, ήρθε ο κύκλος και ισορρόπησε στην κορυφή του τριγώνου... Και το σπίτι έγινε αερόστατο! Κάνε και εσύ μικρές ιστορίες με σχήματα, σχεδίασέ τες και δείξε στους φίλους σου ποιες μορφές έφτιαξες.

Α3. Η γέφυρα του ουράνιου τόξου

Το φως του ήλιου χαρίζει στη φύση **χρώματα.**

1

Όλα τα χρώματα μαζί ανταμώνουν και φτιάχνουν τη γέφυρα του ουράνιου τόξου (εικ.1).

2

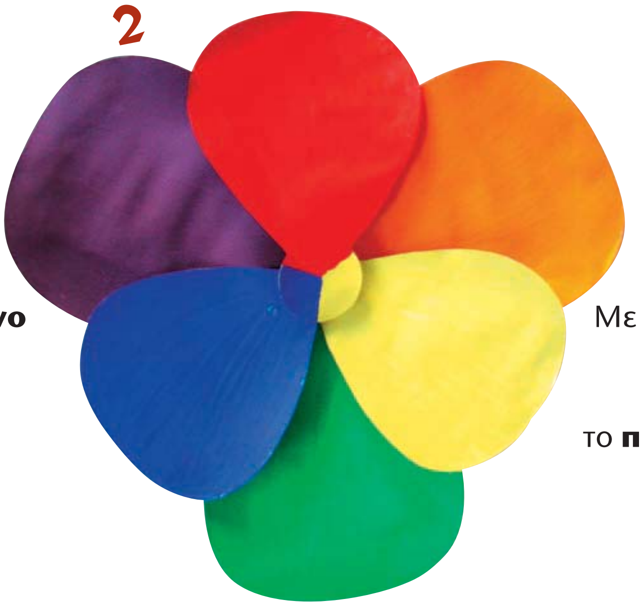

Το **κίτρινο,** το **κόκκινο** και το **μπλε** είναι τα **βασικά χρώματα** (εικ. 2).

Με τα βασικά χρώματα δημιουργούμε το **πορτοκαλί,** το **πράσινο** και το **βιολέ** (εικ. 2).

Βρες από παλιά περιοδικά φωτογραφίες με τοπία.
Διάλεξε ποια σου αρέσουν και κάνε ένα κολάζ με τα χρώματα της φύσης.

Το πορτοκαλί, το πράσινο και το βιολέ είναι τα **σύνθετα χρώματα.**

1

Με το **κίτρινο** και το **κόκκινο** φτιάχνουμε το **πορτοκαλί.**
Με το **κίτρινο** και το **μπλε** φτιάχνουμε το **πράσινο.**
Με το **κόκκινο** και το **μπλε** φτιάχνουμε το **βιολέ** (εικ 1).

Βρέχουμε μια μεγάλη επιφάνεια χαρτιού και ρίχνουμε τυχαία τα τρία βασικά χρώματα.
Παρατήρησε το έργο μας και γράψε τον τίτλο που του ταιριάζει (εικ. 2).

2

Βρέξτε και εσείς ένα λευκό χαρτί. Απλώστε τυχαία τα τρία βασικά χρώματα πάνω στη βρεγμένη επιφάνεια με πινέλα.
Παρατηρήστε τα αποτελέσματα του έργου σας.

Χρώματα στο ουράνιο τόξο

Το δαχτυλίδι του ουράνιου τόξου (εικ.1).

1

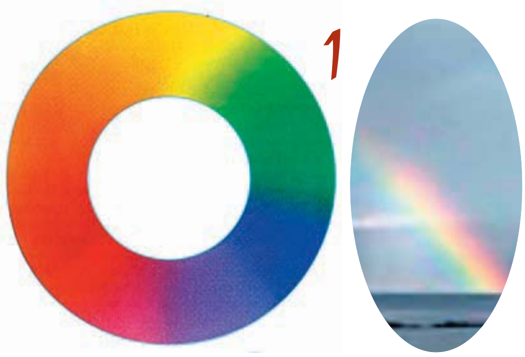

Το ουράνιο τόξο έχει επτά χρώματα:
Το **κόκκινο βιολέ,** το **κόκκινο,**
το **πορτοκαλί,** το **κίτρινο,** το **πράσινο,**
το **μπλε** και το **μπλε βιολέ.**

Με χάρτινες κορδέλες φτιάξαμε στην τάξη μας τη γωνιά του ουράνιου τόξου. Βάλαμε με τη σωστή σειρά τις κορδέλες (εικ.2);

2

Ζωγραφίζουμε την πόλη μας με τα χρώματα του ουράνιου τόξου (εικ. 3).

3

Ζωγραφίστε με τα χρώματα του ουράνιου τόξου ένα τοπίο.
Χρησιμοποιήστε τις τέμπερές σας.

Τα παιδιά του Ουράνιου Τόξου

Κόβουμε χαρτόνια σε κύκλους και τα χρωματίζουμε με πολλά χρώματα (εικ.1).

1

2

3

Ντυνόμαστε με τα χρώματα του ουράνιου τόξου και οργανώνουμε τη θεατρική παράσταση *Τα παιδιά του ουράνιου τόξου* (εικ. 2,3).

Φανταστείτε μια ιστορία με χρώματα και οργανώστε τη δική σας θεατρική παράσταση (εικ. 4).

4

Οργανώστε τη γιορτή των χρωμάτων στην τάξη σας.
Γεμίστε τη με πολύχρωμα μπαλόνια και πολύχρωμες κορδέλες.
Ντυθείτε και εσείς με πολύχρωμα ρούχα και χορέψτε το χορό των χρωμάτων.

Ένα ουράνιο τόξο στο έργο του Ντελονέ

Βρες τα βασικά και τα σύνθετα χρώματα που χρησιμοποίησε ο Ντελονέ και ζωγράφισε και εσύ τα δικά σου λουλούδια μέσα στο ουράνιο τόξο (εικ.1).

Κάτω από το φως του ήλιου λάμπουν τα χρώματα. Τα τοπία είναι πανέμορφα, με το γαλάζιο της θάλασσας και του ουρανού, τα κόκκινα, πράσινα και βιολετιά των λουλουδιών και των πουλιών, τα ζεστά κίτρινα και πορτοκαλιά του ηλιοβασιλέματος.

Α4. Μορφές... από και

1

2

3

Παρατήρησε προσεκτικά τα έργα του **Ντιμπιφέ**
και βρες με ποιο τρόπο έφτιαξε τις μορφές του.

Α) ...., Β) ...., Γ) ....

Ο μάγος με τις δύο μορφές

Με αφορμή τις μορφές του Ντιμπιφέ σχεδιάζουμε
πάνω σε φελιζόλ τη μορφή του μάγου και την κόβουμε.
Με γραμμές, σχήματα και χρώματα ζωγραφίζουμε
την κάθε πλευρά του με διαφορετικό τρόπο
και του δίνουμε δύο μορφές (εικ.1,2).

1

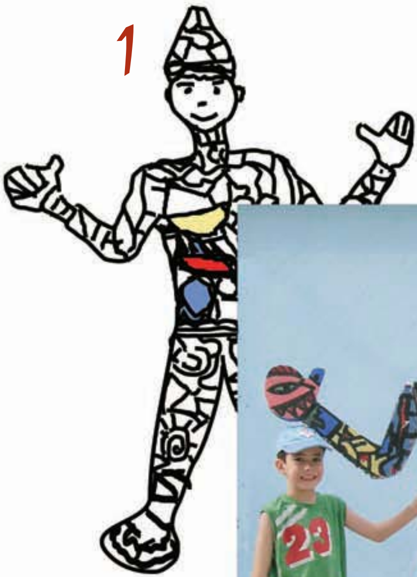

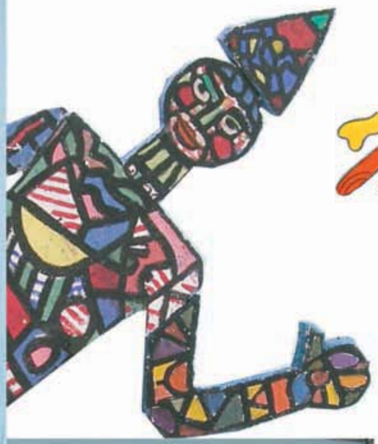

2

Βρες τις διαφορές
που έχουν οι δύο μορφές
του μάγου.

Μπορείτε και σεις να φτιάξετε
μια κατασκευή με δύο μορφές.
Μην ξεχάσετε τις γραμμές,
τα σχήματα και τα χρώματα.

«Μια γραμμή κύλησε και έφτιαξε ένα σχήμα και ζήτησε από το ουράνιο τόξο
τα χρώματά του...» Συνέχισε το παραμύθι χρησιμοποιώντας τις λέξεις:
όμορφος, **βουνά**, **σύννεφα**, **μορφές**, **κόσμος**, **σπίτια**, **λουλούδια**, **αστέρια**.

Α5. Χρωματογράμματα

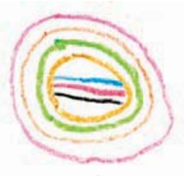

Ε: Έλα να παίξουμε.

Σ: Πρέπει να γράψω πολλές φορές με ωραία γράμματα το όνομά μου.

Ε: Τότε να παίξουμε με τα ονόματά μας και να τα γράψουμε με χρώματα.

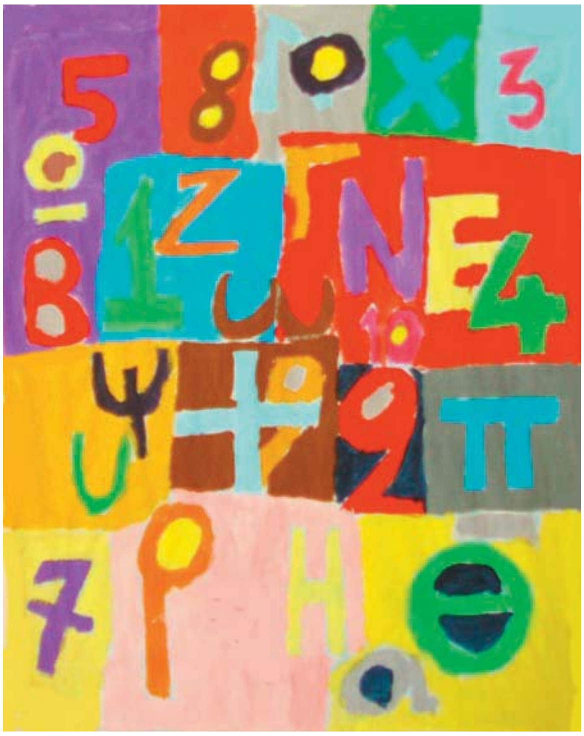

Σ: Τα γράμματα είναι πιο όμορφα με χρώματα!

Ε: Αν θέλεις μπορούμε να κάνουμε κι άλλα παιχνίδια με γράμματα και αριθμούς.

Με μαρκαδόρους, κηρομπογιές και πινέλα γράψαμε γράμματα και αριθμούς με πολλές χρωματιστές γραμμές. Φτιάξαμε και ένα κολάζ με πολύχρωμα χαρτιά και εφημερίδες. Κάνε και συ το ίδιο.

Ε: Ξέρεις ότι και μεγάλοι
καλλιτέχνες, όπως
ο Γιάννης Κουνέλλης
και ο Μποέτι,
έκαναν πολλά έργα
με γράμματα και αριθμούς;

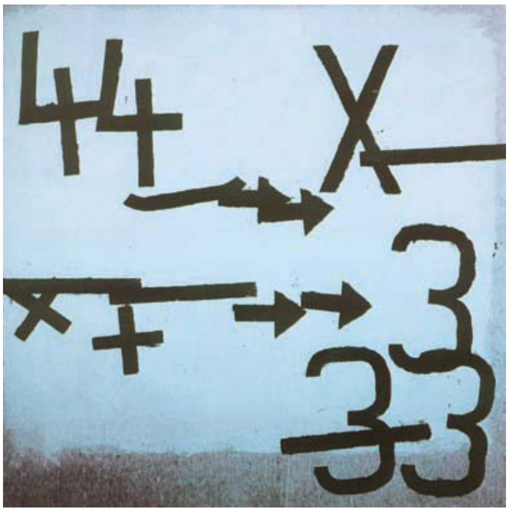

Σ: Πρόσεξες ότι τα γράμματα
του Κουνέλλη είναι μαύρα,
ενώ του Μποέτι
είναι πολύχρωμα;

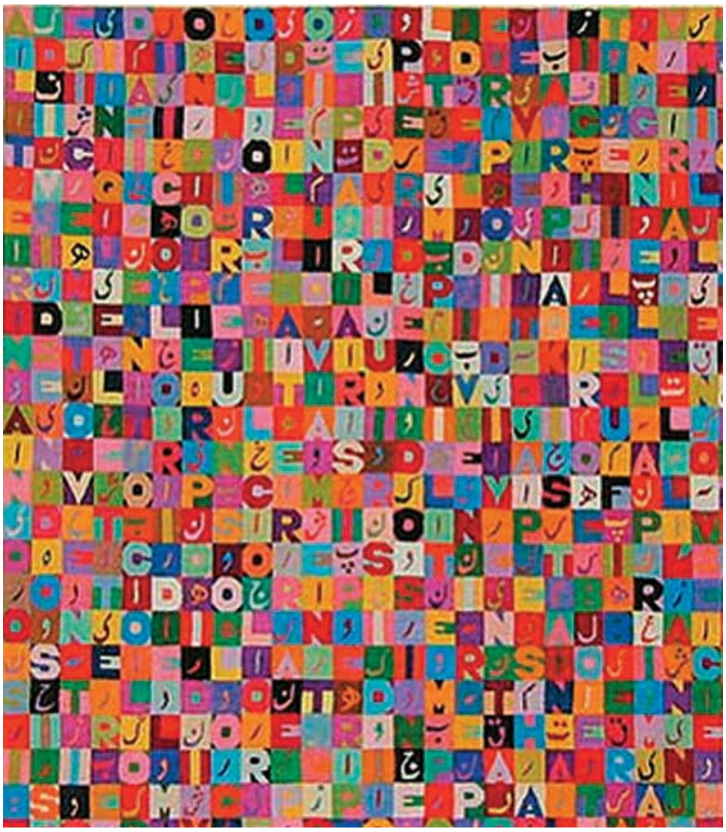

Ε: Ο Στέργιος βρήκε μόνο μία διαφορά, εσύ μπορείς να βρεις άλλες;

Σ: Ξέρεις ότι μόνο με ευθείες και καμπύλες μπορούμε να φτιάξουμε όλα τα γράμματα και τους αριθμούς;
Χρειαζόμαστε χαρτόνια, μολύβια και ένα ψαλίδι. Κοίτα τι εύκολο που είναι!

Ε: Το ξέρω αυτή είναι η τεχνική του **στένσιλ.**

Σ: Με στένσιλ φτιάχνουν και τις πινακίδες!

Κάνε και εσύ τα δικά σου στένσιλ και φτιάξε δικές σου πολύχρωμες πινακίδες για το δωμάτιο, το σπίτι και το σχολείο σου.

Η πόλη των γραμμάτων

Σ: Όλα αυτά που κάναμε
ήταν πολύ ωραία!
Έχω μια ιδέα...
Πώς θα ήταν άραγε
η πόλη μας αν τη γεμίζαμε
με γράμματα;

Ε: *Η πόλη των γραμμάτων!*
Να καλέσουμε όμως
και τους φίλους μας σε αυτό
το παιχνίδι.

Όλοι μαζί φτιάξτε στην τάξη σας την πόλη των γραμμάτων,
γεμίστε την με χαρούμενα γράμματα και αριθμούς!

Είναι μια πολύ ωραία ιδέα να στολίσετε με γράμματα και αριθμούς
τις κασετίνες, τα τετράδια, τις μολυβοθήκες σας.
Να διακοσμήσετε το δωμάτιο και την τάξη σας με μόμπιλς.
Με γραμμές, χρώματα και σχήματα κάντε τα δικά σας παιχνίδια
και δείτε τα γράμματα και τους αριθμούς σαν ζωγράφοι.

Ενότητα Β

Μικρός περίπατος στη φύση

Διάλεξε τα πράσινα, τα κόκκινα, τα πορτοκαλιά και τα βιολετιά, το σχήμα του ήλιου και του φεγγαριού, το τρίγωνο της βουνοκορφής και το γαλάζιο του ουρανού, ένα βότσαλο και ένα κοχύλι, ένα φθινοπωρινό φύλλο, τα χρώματα του δειλινού και άφησε τη ζωγραφιά σου να γεμίσει με την ομορφιά που χαρίζει η φύση.

Β1. Με το πινέλο και τα χρώματα της φύσης

Κάθε πλάσμα στη φύση έχει ξεχωριστή ομορφιά...
Ο βυθός της θάλασσας είναι στολισμένος με τα φανταστικά χρώματα και σχήματα των ψαριών (εικ. 1,2,3).

Με πλαστελίνες, χάντρες, πούλιες και τέμπερες φτιάξτε και εσείς τα δικά σας φανταστικά ψάρια (εικ. 4).

1

2

3

4

Ο Ζακ Ιβ Κουστό, ο μεγάλος εξερευνητής των θαλασσών, είπε: *«Τα χέρια μου ανοίγω τη θάλασσα όλη να αγκαλιάσω και να μαγευτώ με χρώματα που στα σκοτάδια μένουν του βυθού»*

Μπορείς να φτιάξεις ένα άλμπουμ με τον κόσμο του βυθού, κόβοντας φωτογραφίες από περιοδικά και να το παρουσιάσεις στην τάξη σου.

Ομορφιά κρυμμένη στα βάθη του βυθού

*«Η θάλασσα με καλεί στα κρυστάλλινα καθάρια νερά της...
Βώλοι από ατόφιο χρυσάφι, τρισεκατομμύρια ζωντανά κοσμήματα, λουλούδια
που κυνηγούν... μια ένωση ομορφιάς μέσα στο βυθό...»*

Ζακ Ιβ Κουστό

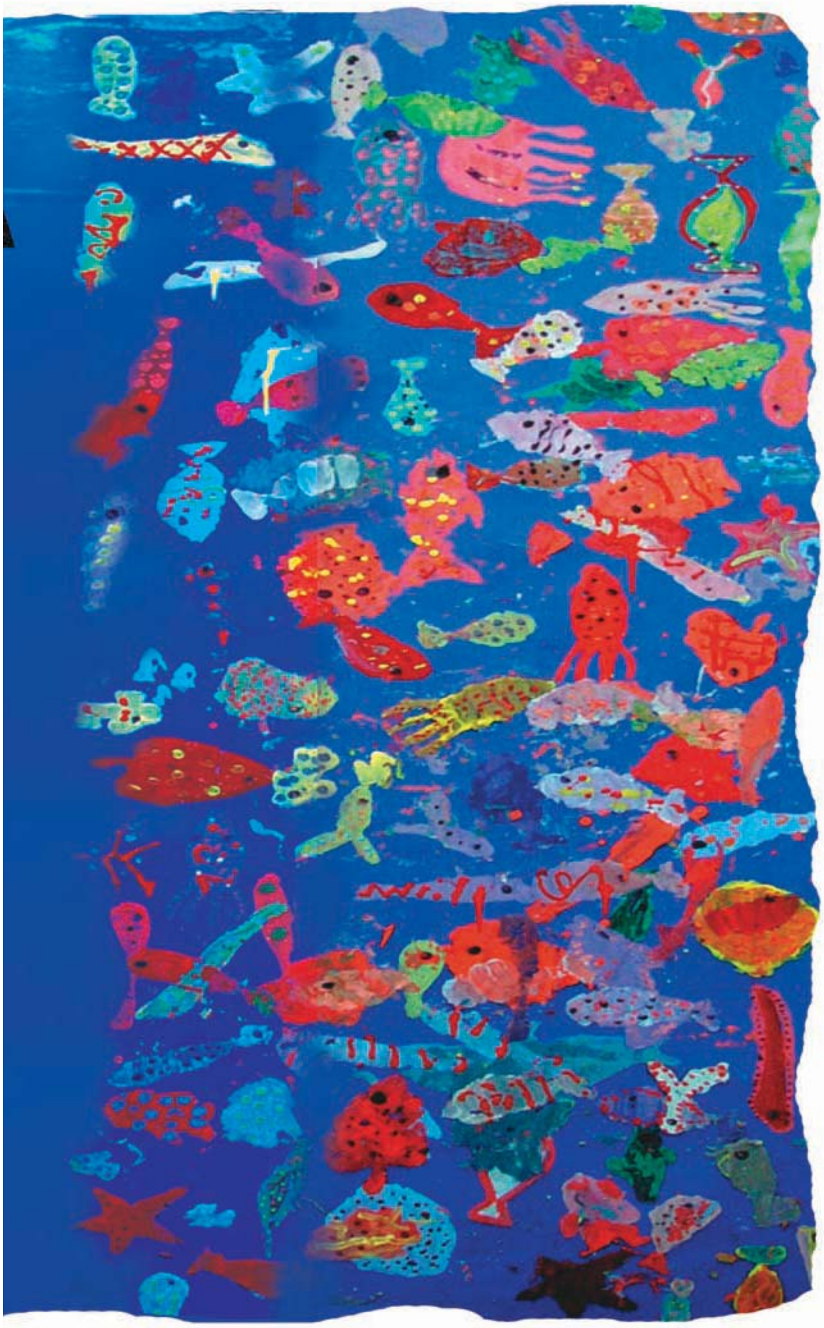

4

1

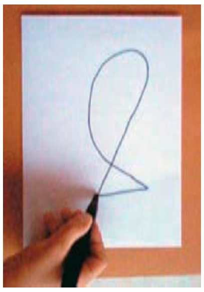

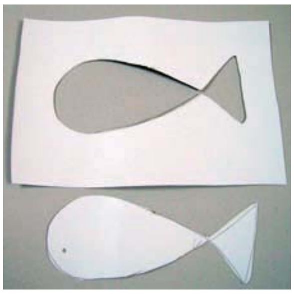

Σχεδιάζουμε ψάρια σε χαρτόνι
και τα κόβουμε (εικ.1).

2

Τοποθετούμε τα χαρτόνια πάνω
σε μπλε χαρτί του μέτρου (εικ. 2).

3

Και χρωματίζουμε τα σχήματα
των ψαριών με τέμπερες (εικ. 3).

Φτιάχνουμε με την τεχνική του στένσιλ το μαγικό κόσμο του βυθού
στην τάξη μας (εικ. 4). Με αφορμή τα λόγια του Κουστό φτιάξτε και εσείς
με την τεχνική αυτή το δικό σας φανταστικό βυθό.

Ποιήματα με χρώματα και σχήματα

1

Ανάλαφρος χορός, συντροφιά των λουλουδιών...
Πολύχρωμο πετάρισμα υμνεί την ομορφιά
της άνοιξης. Τα μεταξένια της φτερά, ένα τραγούδι
με χρώματα και σχήματα (εικ.1,2).

Φτιάχνουμε πεταλούδες
και τις στολίζουμε
με πούλιες, χρυσόσκονες,
κλωστές και χρώματα.
Προσέχουμε
το ένα φτερό να είναι ίδιο
με το άλλο (εικ. 3).

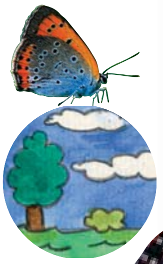

3

2

Ζωγράφισε με πολλά χρώματα και σχήματα τις πεταλούδες που σου αρέσουν.
Πρόσεξε να είναι συμμετρικές ώστε να γίνουν οι πεταλούδες σου
αληθινά χρωματιστά... ποιήματα!

Παιδιά-πεταλούδες

Τραγουδούν και χορεύουν με τα λουλούδια στο ρυθμό του ανέμου!
Πολύχρωμοι κήποι στολισμένοι με τη σπάνια ομορφιά τους.

Σχεδιάζουμε μικρά και μεγάλα φτερά σε διπλωμένα χαρτόνια και τα κόβουμε. Τα χρωματίζουμε και κολλάμε πάνω τους χρωματιστά χαρτιά και ζελατίνες. Ντυνόμαστε πεταλούδες και στολίζουμε τα δέντρα του σχολείου μας (εικ. 1,2).

1

2

Γιορτάζουμε την άνοιξη.

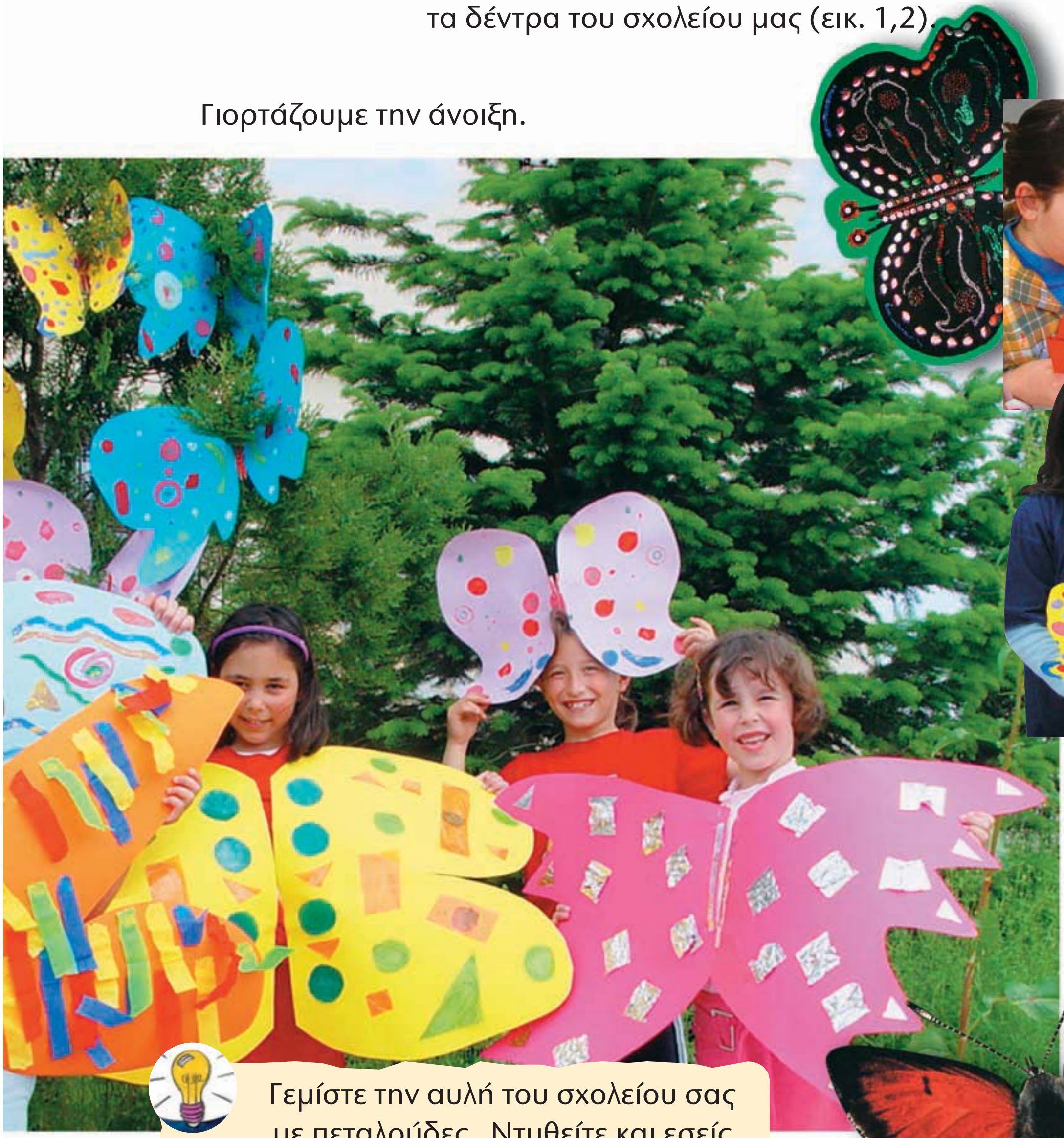

Γεμίστε την αυλή του σχολείου σας με πεταλούδες. Ντυθείτε και εσείς με χρωματιστά φτερά και χορέψτε στον ανάλαφρο ρυθμό τους.

Γράψε ένα μικρό ποίημα για την ομορφιά της φύσης.

....

....

Β2. Η παλέτα των λουλουδιών

Τα λουλούδια στολίζουν τη φύση
με πολλά σχήματα
και φανταστικά χρώματα (εικ.1).

1

2

Λουλούδια ας διαλέξουμε
και ρόδα και κρίνα.
Κι ελάτε να πλέξουμε
στεφάνια από κείνα...(εικ. 2,4).

Φυτέψτε λουλούδια και φτιάξτε
το λουλουδόκηπο του σχολείου σας (εικ. 3).

3

4

Σε μια εκδρομή του σχολείου σας μαζέψτε λουλούδια
και φτιάξτε με αυτά μπουκέτα και στεφάνια.

Η γιορτή των λουλουδιών

Φτιάξτε και σεις τα δικά σας γιγαντολούλουδα με πολλά χρώματα και σχήματα και ετοιμάστε τη γιορτή των λουλουδιών (εικ.1).

1

2

Σε χοντρό χαρτόνι στερεώνουμε λεπτά ξυλάκια και κολλάμε πάνω τους χρωματιστά χαρτιά γλασέ για πέταλα (εικ. 4).

3

Τυλίγουμε εφημερίδες μέσα σε ένα γκοφρέ χαρτί (εικ. 2) και το στερεώνουμε σε σύρμα. Γύρω του κολλάμε πολύχρωμα πέταλα (εικ. 3).

4

Πρόσωπα-λουλούδια

Υποδεχόμαστε την άνοιξη με μια θεατρική παράσταση και ντυνόμαστε λουλούδια (εικ.1).

1

Ανεβάστε μια μικρή θεατρική παράσταση για την άνοιξη
με τα λουλούδια και τις πεταλούδες που φτιάξατε.

2

Στερεώνουμε ξυλάκια σε έναν κρίκο και κολλάμε
πάνω τους χάρτινα πέταλα λουλουδιών.
Τα χρωματίζουμε, κάνουμε τυπώματα και κολλάμε
χρωματιστά χαρτιά (εικ. 2,3,4).

3

4

Με χρωματιστά χαρτιά, χαρτόνια, ξυλάκια και χρώματα φτιάξτε πρωτότυπα
λουλούδια-κορνίζες. Βάλτε μέσα το πρόσωπό σας και χαμογελάστε!

Ένα μικρό λαογραφικό μουσείο στην τάξη

Επισκεφτήκαμε ένα λαογραφικό μουσείο και παρατηρήσαμε
πολλά πήλινα σκεύη που ήταν διακοσμημένα με λουλούδια (εικ.1,2).
Στην τάξη μας διακοσμήσαμε και εμείς τα δικά μας πήλινα αντικείμενα (εικ. 3).

1

2

3

Φτιάξτε λουλούδια με κοχύλια, πετραδάκια και πλαστελίνες
και διακοσμήστε τα αγαπημένα σας αντικείμενα (εικ. 4).

4

Επισκεφθείτε ένα **λαογραφικό μουσείο.**
Παρατηρήστε και συζητήστε για τα **εκθέματα** που είναι διακοσμημένα με λουλούδια.
Φτιάξτε στην τάξη σας ένα μικρό λαογραφικό μουσείο με τις δικές σας δημιουργίες.

Τα λουλούδια στη μοντέρνα τέχνη

1

Ο **Βαν Γκογκ** ζωγράφισε πολλά ηλιολούλουδα (εικ.1). Μπορείς να βρεις και άλλα έργα του με λουλούδια;

2

Ο **Γουόρχολ** ζωγράφισε τα ίδια λουλούδια με διαφορετικά χρώματα (εικ. 2).

3

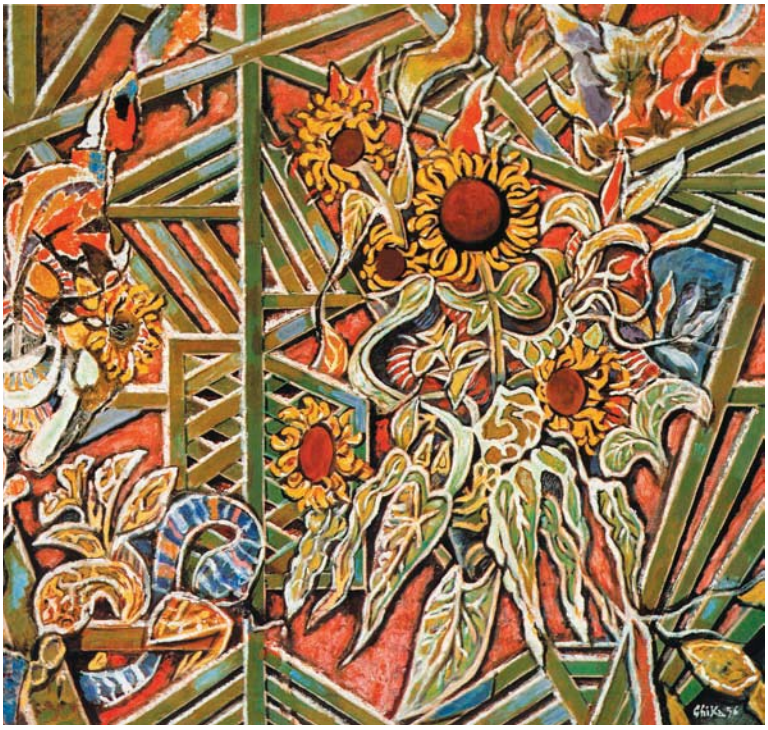

Ποια λουλούδια ζωγράφισε ο **Χατζηκυριάκος Γκίκας;** Συζητήστε για τα χρώματα του πίνακα (εικ. 3).

4

Ο **Νόλντε** ζωγράφισε παπαρούνες σε βρεγμένο χαρτί (εικ. 4).

Βρέξε ένα χαρτί και ζωγράφισε λουλούδια με τις νερομπογιές σου.

Για ποιο λόγο τα λουλούδια είναι ένα από τα πιο αγαπημένα θέματα των ζωγράφων; Συζητήστε το στην τάξη σας.

Β3. Πρόσωπα που μιλούν

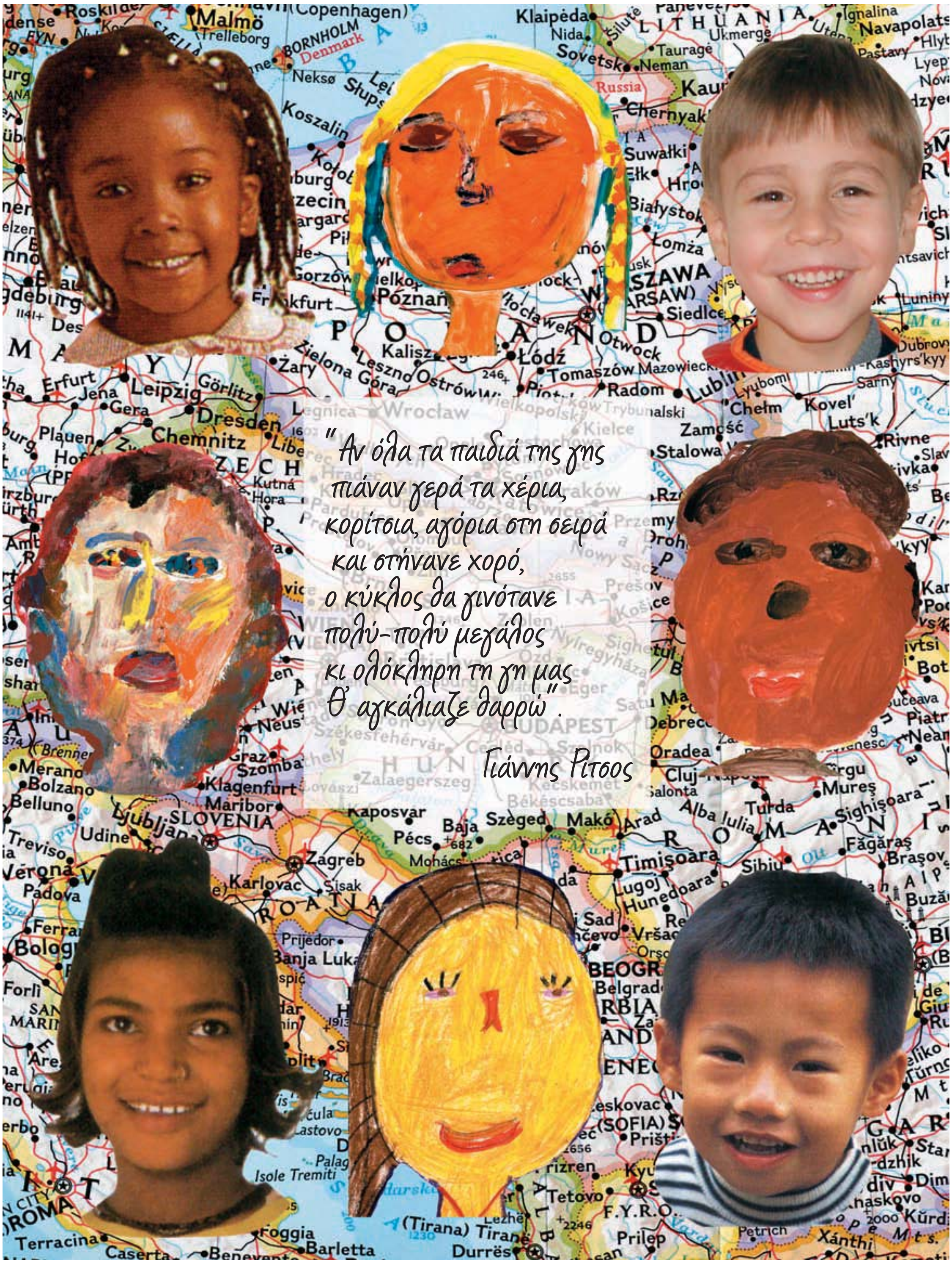

"Αν όλα τα παιδιά της γης
πιάναν γερά τα χέρια,
κορίτσια, αγόρια στη σειρά
και στήνανε χορό,
ο κύκλος θα γινότανε
πολύ-πολύ μεγάλος
κι ολόκληρη τη γη μας
θ' αγκάλιαζε θαρρώ".

Γιάννης Ρίτσος

Ζωγράφισε και συ πρόσωπα παιδιών από άλλες χώρες.
Ζωγράφισε και το δικό σου πρόσωπο για να γίνετε μια φιλική παρέα.

Ζωγραφίστε τα πρόσωπα των συμμαθητών και των δασκάλων σας και φτιάξτε ένα μεγάλο κολάζ στην τάξη σας.

Πρόσωπα και εκφράσεις στον κινηματογράφο

Ο Τσάρλι Τσάπλιν μεταμορφώνεται σε **Σαρλό** (εικ. 1,2)

1

2

3

Παρατήρησε τις αλλαγές στην έκφρασή του και σύγκρινέ τες με το πραγματικό του πρόσωπο.

Το πραγματικό πρόσωπο του **Τσάρλι Τσάπλιν** (εικ. 3).

4

Χρωματίσαμε το πρόσωπο του Σαρλό και δώσαμε διαφορετικές εκφράσεις. (εικ. 4).
Βρείτε και εσείς φωτογραφίες των αγαπημένων σας ηθοποιών και παίξτε με τα χρώματα και τις εκφράσεις τους.

Προσωπογραφίες μεγάλων ζωγράφων

Οι ζωγράφοι δίνουν μεγάλη σημασία στις εκφράσεις των προσώπων.

1. **Ιακωβίδης**

....

2. **Ντιμπιφέ**

....

3. **Πικάσο**

....

Δώσε τους δικούς σου τίτλους στα **πορτρέτα** των ζωγράφων.

Βρείτε σε περιοδικά και εφημερίδες πορτρέτα μεγάλων ζωγράφων, φέρτε τα στην τάξη και φτιάξτε ένα κολάζ με αυτά.

Κάθε πρόσωπο είναι μοναδικό και έχει τη δική του έκφραση.
Αυτή την ξεχωριστή έκφραση προσπαθούν να αποδώσουν οι ζωγράφοι στα έργα τους.

Β4. Ένα παιδί ζωγραφίζει τ' άστρα

Σε προσκαλώ σε ένα ταξίδι στις άκρες του ουρανού. Με τη βαλίτσα μου γεμάτη χρώματα, ταξιδεύω με παιδιά και ζωγραφίζουμε φανταστικές εικόνες του διαστήματος. Είμαι ένας αστροναύτης-ζωγράφος!

Προτού ξεκινήσουμε το ταξίδι μας, ζωγραφίσαμε τον ουρανό, όπως τον βλέπουμε τη νύχτα.

***«Πήχτωσε το βράδυ. Ανάψανε οι λαμπάδες τ' ουρανού.
Το παιδί κείνο το βράδυ δεν κοιμήθηκε...Κατάφερε όλη την νύχτα
να μετρήσει τ' άστρα...
Να τα μετρήσει όλα... σιγά σιγά... ένα ένα... όλα...»***

Με αφορμή το απόσπασμα από το διήγημα του Μενέλαου Λουντέμη *Ένα παιδί μετράει τ' άστρα*, ζωγράφισε και εσύ τη μαγική εικόνα του ουρανού.

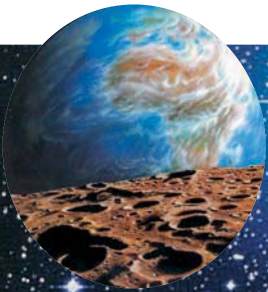

Πρώτος σταθμός
του ταξιδιού μας:
το φεγγάρι.
Πόσο όμορφη είναι η γη μας!

«Είναι συγκλονιστικό θέαμα,
να έρχεσαι από την πίσω πλευρά
της σελήνης και ξαφνικά
να βλέπεις τη γη να ανατέλλει...
Η εικόνα της γης λάμπει αχνογάλαζη στο
σκοτεινό κενό του ουρανού».

Δες τις εικόνες, διάβασε τα κείμενα και με τη φαντασία
σου ζωγράφισε και εσύ τον πλανήτη που ζεις.

Σου ΄χω μια έκπληξη... Μια νυχτερινή φωτογραφία της γης! Δες πώς τρεμοπαίζουν σαν αστέρια τα φώτα των μεγάλων πόλεων! Θα ήθελες να τη ζωγραφίσεις;

Και μια δεύτερη... Ένας ζωγράφος, ο Μποέτι, ζωγράφισε και τις πέντε ηπείρους και σε κάθε χώρα έβαλε τη δική της σημαία.

Φτιάξε μια φανταστική σημαία για όλη τη γη.

Δεύτερος σταθμός: το κέντρο του γαλαξία μας!
Ανακάλυψε το δικό σου άστρο και τους δικούς σου πλανήτες...
Και μη χάνεις χρόνο, ζωγράφισέ τους...

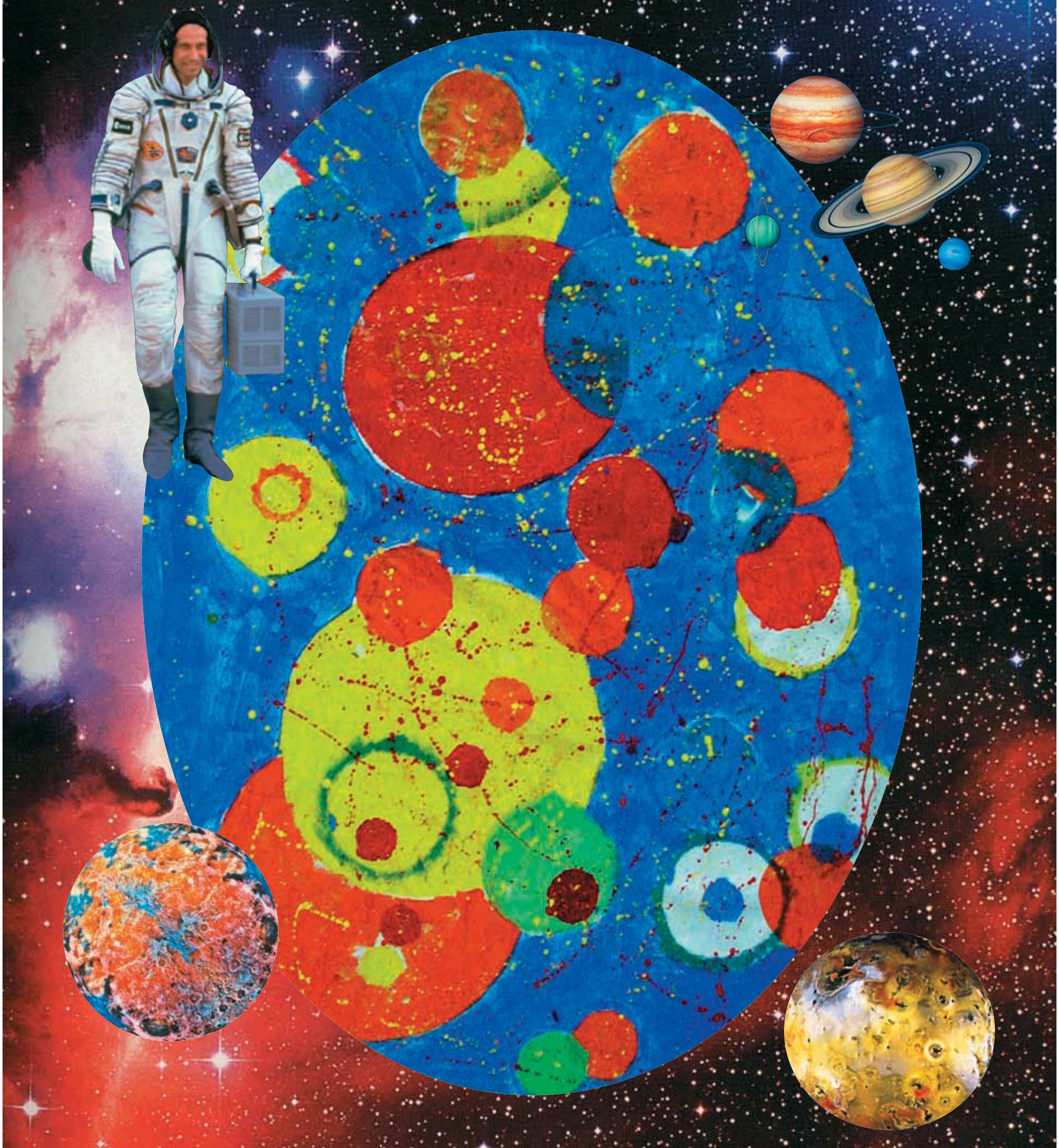

Ξέρεις ότι, όταν ένας αστρονόμος ανακαλύπτει ένα αστέρι ή έναν πλανήτη, του δίνει το όνομα που θέλει; Ζωγράφισε και συ πλανήτες, αστέρια και δώσε τους τα δικά σου φανταστικά ονόματα.

Η εκτόξευση έγινε μπροστά στα μάτια μου.

Προσπαθώ να καταλάβω γιατί δεν έγινα αστροναύτης.

Να σας γνωρίσω ένα φίλο μου ζωγράφο-αστροναύτη, τον Χρήστο Μπουρονίκο, που από μικρός ονειρευόταν να ταξιδέψει στο διάστημα. Δεν μπόρεσε να γίνει αστροναύτης, έγινε όμως ζωγράφος και με τα έργα του έκανε τα πιο όμορφα διαστημικά ταξίδια!

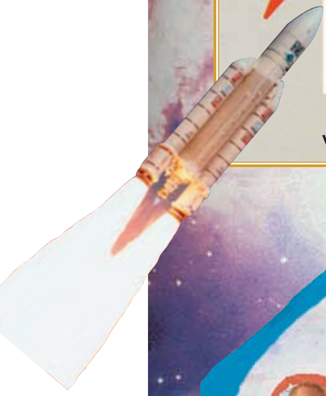

Έφτιαξε μικρά γύψινα διαστημόπλοια και έβαλε μέσα τους αγαπημένα του παιχνίδια και εικόνες.

Κάναμε και εμείς το ίδιο: Με τον πύραυλό μας «Ε5» ταξιδεύουμε και ζωγραφίζουμε το διάστημα.

Το φανταστικό μας διαστημόπλοιο συνεχίζει το ταξίδι του. Η βαλίτσα μας γεμίζει με χρώματα από τις λάμψεις των αστεριών! Μα και όταν επιστρέψουμε από το μικρό μας ταξίδι, να μην πάψεις ποτέ να κοιτάς τ' αστέρια!!!

Β5. Τέχνη της γης

Ένας μικρός περίπατος
στη φύση αρκεί για να βρεις
κουκουνάρια, φύλλα, βότσαλα,
κλαδιά, αγριόχορτα και κοχύλια.
Είναι τα δώρα της φύσης
για τις δημιουργίες σου (εικ.1).

1

...Κάνε μικρές συλλογές
με τους θησαυρούς που θα βρεις (εικ. 2)

2

...Θα ανακαλύψεις μέσα τους γραμμές,
σχήματα και χρώματα. Θα είναι σκληρά ή
μαλακά, βαριά ή ελαφριά. Αν τα παρατηρήσεις
προσεκτικά, θα βρεις πολλούς τρόπους
για να φτιάξεις πρωτότυπα έργα... (εικ. 3,4,5).

Το καλοκαίρι μάζεψε κοχύλια
και βότσαλα, το φθινόπωρο φύλλα
με πορτοκαλιά χρώματα...

3

4

5

Με τα υλικά που θα μαζέψεις μπορείς
να φτιάξεις όμορφα τοπία με κολάζ.

Με χώμα, νερό, πέτρες και ξύλα...

Παίξε με τη σκιά σου πάνω στο χώμα. Πρώτα περίγραψέ την με νερό και μετά γέμισε και το εσωτερικό της (εικ.1,2).

Με λεπτά ξύλα και ξερά χόρτα περίγραψε τη σκιά του φίλου σου (εικ.3).

1 2 3

4

Με πέτρες πάνω στο χώμα μπορείς να φτιάξεις ανθρώπινες φιγούρες, σπίτια, δέντρα, χαρταετούς (εικ. 4).

1

2

Βύθισε μέσα σε λάσπη τα υλικά που θα βρεις και φτιάξε τα δικά σου ανάγλυφα (εικ. 2).

3

Πεταλούδες, λουλούδια, δέντρα, σπίτια, ψάρια (εικ.1,3). Χρειάζεσαι μόνο λίγα φύλλα, κοχύλια, χόρτα, ξυλάκια, κουκουνάρια και τη φαντασία σου!

Μικρός περίπατος στη φύση

1

Ο Αμερικανός καλλιτέχνης Σμίθσον όταν ήταν παιδί μάζευε πετρώματα. Όταν μεγάλωσε, αποφάσισε να φτιάξει αυτό το τεράστιο σαλιγκάρι (εικ.1) με πέτρες, άμμο και αλάτι μέσα στη θάλασσα. Θα ήθελες να σχεδιάσεις με τους φίλους σου στην αυλή του σχολείου τις δικές σας διαδρομές και να περπατήσετε μέσα σε αυτές; Ποιες γραμμές θα χρησιμοποιούσατε για να τις σχεδιάσετε;

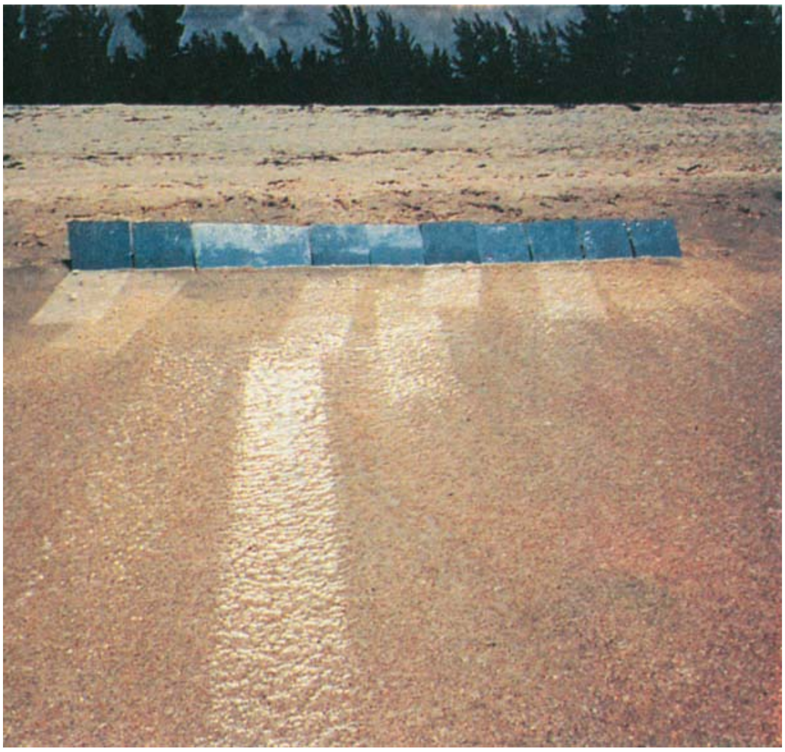

2

Σε ένα άλλο του έργο αιχμαλώτισε το φως του ήλιου σε καθρέφτες και δημιούργησε αυτή την εικόνα με τα φωτεινά σχήματα πάνω στην άμμο (εικ. 2).

Άφησε τη φαντασία σου ελεύθερη και με τη γη, το νερό, το φως και ό,τι άλλο ανακαλύψεις κάνε τις δικές σου δημιουργίες.

Ενότητα Γ

Και άλλες ιδέες για δημιουργία

Πολύχρωμα χαρτιά για τα κολάζ, σχέδια με μολύβια και κάρβουνα, πηλός και πλαστελίνη για τα μικρά γλυπτά, τυπώματα και στένσιλ με πλούσια χρώματα, παιχνίδια που κινούνται: Αυτές είναι οι προτάσεις μας για νέες δημιουργίες. Φαντάσου με πόσους τρόπους θα μπορούσες να φτιάξεις ένα λουλούδι, ένα πρόσωπο και όλο τον κόσμο γύρω σου.

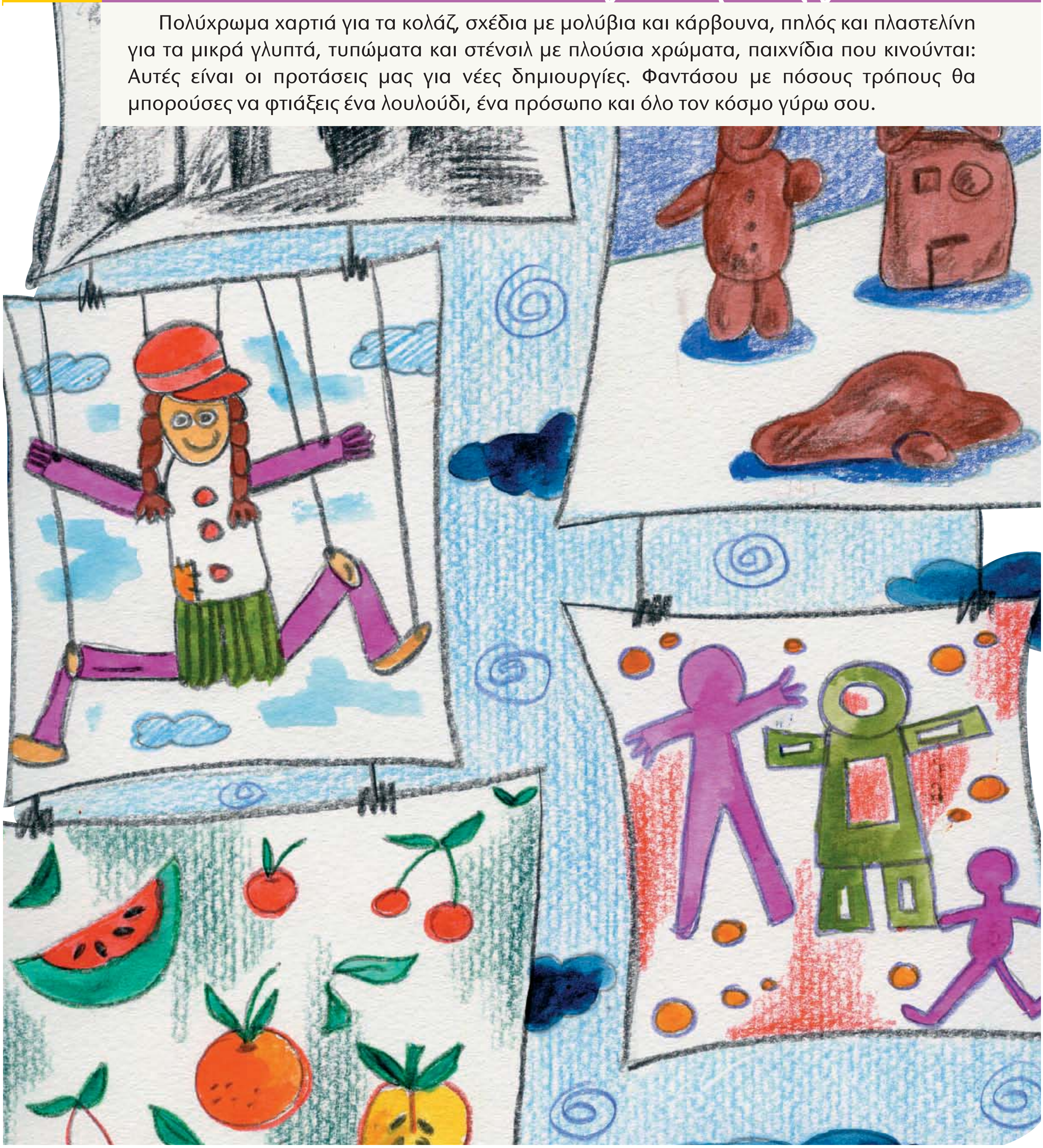

Γ1. Στο εργαστήρι του Δημήτρη Μυταρά

1

Ο ζωγράφος Δημήτρης Μυταράς μας δέχτηκε στο εργαστήρι του. Ένα εργαστήρι πλημμυρισμένο από χρώματα, γεμάτο παλέτες, πινέλα, σχέδια και πίνακες. Μας έδωσε χρώματα και πινέλα και ζωγραφίσαμε μαζί του (εικ.1).

Μας είπε ότι στο εργαστήρι του, όταν δεν ζωγραφίζει, ακούει μουσική και διαβάζει ποιήματα. Μας έδειξε τις ζωγραφιές του, μιλήσαμε γι' αυτές και μας ζήτησε να δώσουμε στα έργα του τους δικούς μας τίτλους (εικ. 2,3,4).

2

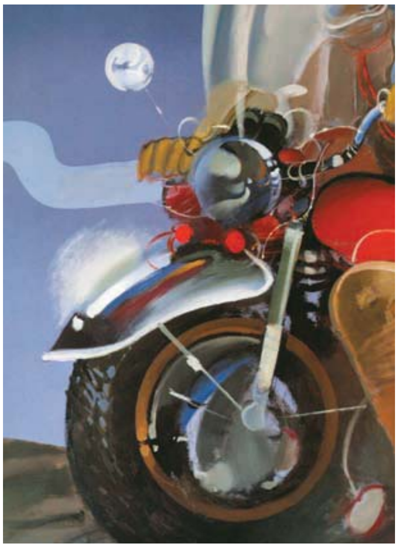

3

4

2.. 3.. 4..

Είδαμε πολλούς πίνακες με σκύλους, μοτοσικλέτες, κοχύλια και γυναίκες. Τους έχει φτιάξει με καμπύλες γραμμές που μπλέκονται μεταξύ τους και πολλά έντονα χρώματα. Προσέξαμε ότι χρησιμοποιεί περισσότερο το κίτρινο, το κόκκινο και το μπλε.

Όταν λείπουν τα χρώματα

Ανάμεσα στους πολύχρωμους πίνακες ανακαλύψαμε και ασπρόμαυρα **σχέδια.**
«Αυτά τα αγαπώ περισσότερο από τα χρώματα», μας είπε ο ζωγράφος (εικ.1,2).

1

2

3

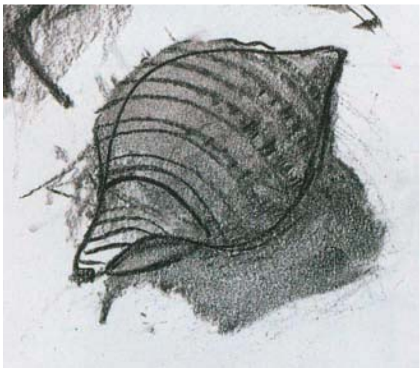

Είδαμε δύο έργα με κοχύλια.
Το ένα με πολλά χρώματα
και το άλλο ασπρόμαυρο.
«Πρώτα σχεδιάζω και μετά χρωματίζω», μας είπε (εικ. 3,4).

4

Παρατηρήσαμε τα σχέδιά του και τον ρωτήσαμε
αν υπάρχει μολύβι που να μαυρίζει τόσο πολύ το χαρτί.

5

6

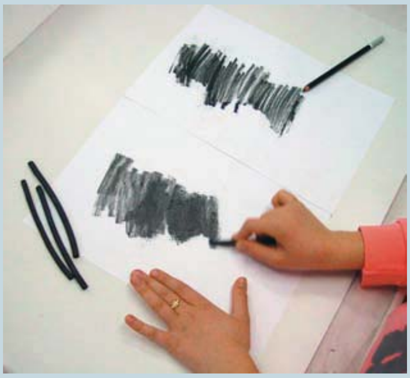

7

Μαζί του γνωρίσαμε το **κάρβουνο** και μας πρότεινε να παίξουμε με αυτό. Φτιάξαμε έντονες γραμμές, μαυρίσαμε το χαρτί, σβήσαμε με τα δάχτυλά μας, μουντζουρωθήκαμε, δημιουργήσαμε τα δικά μας σχέδια και ευχαριστηθήκαμε αυτό το παιχνίδι (εικ. 5,6,7).

Σχεδιαστικά παιχνίδια με το μαύρο και άσπρο

Σέρνουμε το κάρβουνο πάνω στο χαρτί και σχεδιάζουμε με έντονες γραμμές τις μορφές που θέλουμε (εικ.1).

1

2

Μαυρίζουμε όλο το χαρτί και με τα δάχτυλά μας και τις σβήστρες δημιουργούμε άσπρα περιγράμματα πάνω στο χαρτί (εικ. 2).

3

Δοκιμάστε και εσείς αυτό το παιχνίδι με το κάρβουνο. Ξεχάστε για λίγο τα χρώματα, μαυρίστε, σβήστε και απλώστε με τα χέρια σας το κάρβουνο πάνω σε άσπρα χαρτιά (εικ. 3). Απολαύστε τις δημιουργίες σας και ας μουντζουρωθείτε...

Η επίσκεψη στο εργαστήρι του Δημήτρη Μυταρά ήταν γεμάτη εκπλήξεις. Ανάμεσα στους πολύχρωμους πίνακες, τα σχέδια, τα χρώματα, τις παλέτες και τα πινέλα του δημιουργήσαμε με τις δικές του συμβουλές. Επισκεφτείτε και εσείς το εργαστήρι ενός ζωγράφου ή γλύπτη και δημιουργήστε μαζί του.

Γ2. Μικρά γλυπτά

Το καλοκαίρι στην ακρογιαλιά παίζουμε με την υγρή άμμο.
Την πλάθουμε στα χέρια μας και της δίνουμε διάφορες μορφές.

1

Με τα κουβαδάκια μας φτιάχνουμε κάστρα και πύργους...
Μια ολόκληρη πολιτεία (εικ.1).

2

3

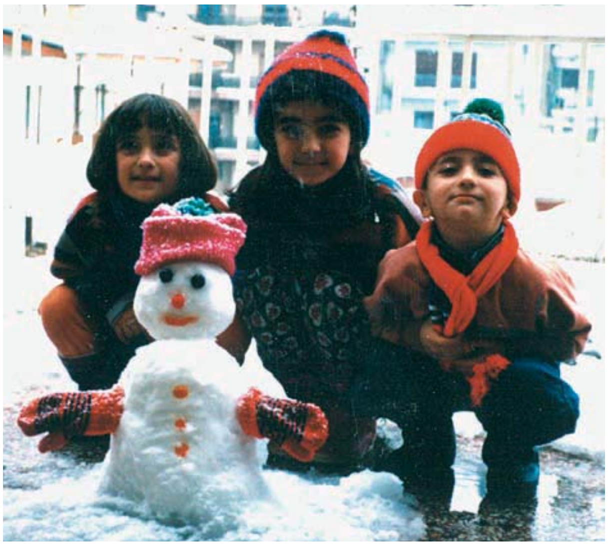

Με το πρώτο χιόνι βγαίνουμε
στην αυλή του σχολείου μας,
φτιάχνουμε χιονόμπαλες και παίζουμε.
Παίρνουμε χιόνι και το μεταμορφώνουμε
σε ένα μικρό χιονάνθρωπο (εικ. 2,3).

Χέρια γεμάτα πηλό

Μοιάζει με την πλαστελίνη (εικ.1,2).

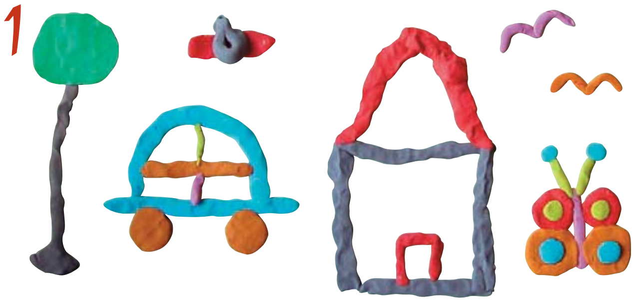

Είναι φτιαγμένος από χώμα και νερό.

Τον κλείνω μέσα στα χέρια μου και φτιάχνω μια μπάλα. Είναι μαλακός και μπορώ να βυθίζω τα δάχτυλά μου. Του δίνω εύκολα τις μορφές που θέλω (εικ. 3,4,5).

Τον κάνω κουλούρι, μήλο, λεμόνι, ένα τσαμπί σταφύλια ή ένα πρόσωπο (εικ. 6).

Χαράζω με ένα λεπτό ξύλο σχέδια (εικ. 7).

Πάρε και εσύ μια χούφτα πηλό στα χέρια σου, παίξε μαζί του. Φτιάξε τις δικές σου πήλινες δημιουργίες.

Μικρά πήλινα γλυπτά

1

2

Τα πολύ παλιά χρόνια στη χώρα μας οι άνθρωποι έφτιαξαν αυτά τα μικρά γλυπτά με πηλό (εικ.1,2,3,4).

3

4

Φτιάχνουμε τα δικά μας πήλινα γλυπτά και αφού στεγνώσει ο πηλός τα χρωματίζουμε (εικ. 5,6,7,8).

5

6

Προσπαθήστε και εσείς να δώσετε τις δικές σας μορφές στον πηλό. Μπορείτε να κάνετε μια έκθεση με τα πήλινα γλυπτά στην τάξη σας.

7

8

Επισκεφτείτε ένα αρχαιολογικό μουσείο, δείτε από κοντά τα μικρά πήλινα γλυπτά και ζητήστε να μάθετε περισσότερα πράγματα γι' αυτά.

Χάρτινα γλυπτά για κουκλοθέατρο

1

Ρίχνουμε εφημερίδες σε χλιαρό νερό.
Ανακατεύουμε τα χαρτιά με κόλλα.
Με το μίγμα φτιάχνουμε πρόσωπα πάνω σε ένα ξύλο (εικ.1).

2

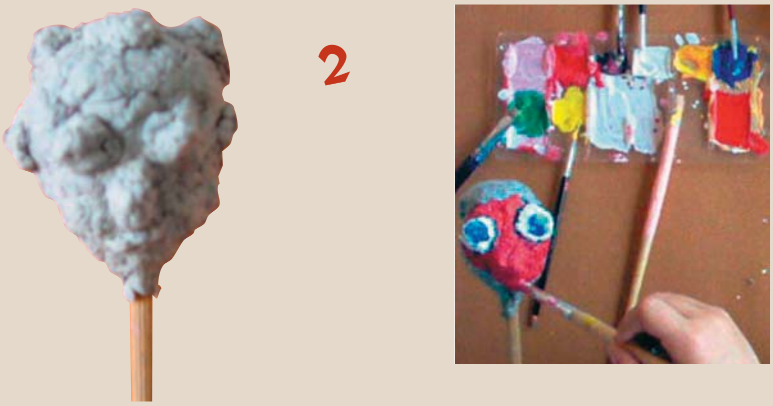

Φτιάχνουμε κούκλες και τις χρωματίζουμε με τέμπερες (εικ. 2).

3

Φτιάξτε και εσείς κούκλες με **χαρτοπολτό** (εικ. 3).

4

Παίζουμε στο σχολείο μας μια μικρή παράσταση κουκλοθεάτρου (εικ. 4).

Πιάνοντας στα χέρια σου όλα αυτά τα υλικά, ποια μοιάζουν και ποια νιώθεις ότι διαφέρουν; Ποιο υλικό θα προτιμούσες για τα μικρά σου γλυπτά; Θέλετε να κάνετε στην τάξη σας έναν κατάλογο για τις διαφορές και τις ομοιότητές τους;

Γ3. Αιωρούμενα παιχνίδια

Οι γερανοί σηκώνουν τεράστια βάρη.
Ξέρεις πώς γίνεται αυτό (εικ. 2);

1

2

Πώς καταφέρνει ο κουβαλητής
να ισορροπήσει το φορτίο (εικ.1);

Γνωρίζεις άλλα πράγματα
που ισορροπούν;
Περίγραψε μερικά από αυτά.

3

Παιχνίδια ισορροπίας

Ο Μιχάλης και ο Νίκος προσπαθούν
να ισορροπήσουν στη ζυγαριά
τα χρωματιστά πετραδάκια (εικ. 3).

Φτιάξτε μια ζυγαριά με κλαδιά, σπάγκο, κουτιά και πέτρες.
Κάντε πειράματα με το βάρος και προσπαθήστε να ισορροπήσετε τη ζυγαριά.

Αιωρούμενες κούκλες

Φτιάχνουμε κούκλες με πλαστικά πιάτα και μπουκάλια
και τις ντύνουμε με πλαστικές σακούλες (εικ.1).

1

2

Με ξερά χόρτα,
ξύλα, κουκουνάρια,
κοχύλια, χαρτιά
και κλωστές (εικ.2).

Με κλωστές κινούν τα χέρια, τα πόδια
και το κεφάλι και μπορούν
να **ισορροπήσουν.**

Ξέρεις πώς λέγονται οι κούκλες που αιωρούνται;
Μπορείς να βρεις πληροφορίες γι' αυτές; Φτιάξτε και σεις τις δικές σας
κρεμαστές κούκλες και παίξτε κουκλοθέατρο.

Αιωρούμενη πολιτεία

1

Η πόλη μας αιωρείται σε μια γωνιά της τάξης (εικ. 3).

3

Με χάρτινα κουτιά φτιάξαμε σπίτια, τα ζωγραφίσαμε, τα δέσαμε με σπάγκους και τα κρεμάσαμε σε πηχάκια (εικ.1).

2

Ισορροπούμε το παιχνίδι μας (εικ. 2).

Φτιάξτε και σεις τα δικά σας αιωρούμενα παιχνίδια και διακοσμήστε την τάξη σας. Χρησιμοποιήστε άχρηστα υλικά (χάρτινα και μεταλλικά κουτιά, πλαστικά μπουκάλια, σπιρτόκουτα και παλιά παιχνίδια).

Αιωρούμενα αντικείμενα στην τέχνη

1

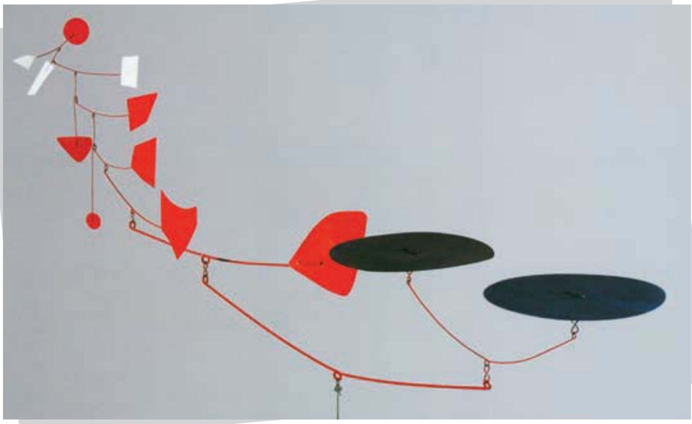

Ο **Κάλντερ,** ένας καλλιτέχνης που έζησε στην εποχή μας, έφτιαξε πολλά αιωρούμενα παιχνίδια και τα ονόμασε **μόμπιλς** (εικ.1,2).

2

Ο Κάλντερ κατασκεύαζε τα παιχνίδια του με απλά σχήματα. Τα κρεμούσε ψηλά και προσπαθούσε να τα ισορροπήσει.

Αυτή η κατασκευή του **Ζογγολόπουλου** με τις αιωρούμενες ομπρέλες βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη (εικ. 3).

3

Σκέψου μια ιστορία με τη θάλασσα, τις ομπρέλες και τον άνεμο.

Με τι μοιάζουν τα παιχνίδια του Κάλντερ και σε τι διαφέρουν από την κατασκευή του Ζογγολόπουλου;

Κούκλες που κινούνται, πολιτείες που αιωρούνται, κατασκευές που κρέμονται, ομπρέλες που παίζουν με τον άνεμο: ένας διαφορετικός τρόπος για παιχνίδια και δημιουργίες.

Γ4. Παιχνίδια με τον άνθρωπο

1η ομάδα

Η τάξη μας έγινε ένα μικρό εργαστήρι τέχνης. Χωριστήκαμε σε ομάδες και φτιάξαμε ανθρώπους με διαφορετικούς τρόπους και υλικά. Απολαύσαμε το παιχνίδι μας και σας παρουσιάζουμε τις δημιουργίες μας.

1

Σχεδιάζουμε περιγράμματα και τα καλύπτουμε με κόλλα (εικ.1).

Στολίζουμε το έργο μας με μικρά πολύχρωμα χαρτάκια (εικ. 2).

2

Το πρώτο παιχνίδι

Σχεδιάστε και εσείς τα περιγράμματα των φίλων σας, απλώστε κόλλα και παίξτε χαρτοπόλεμο! Απολαύστε τις πρωτότυπες δημιουργίες σας και στολίστε με αυτές την τάξη σας.

2η ομάδα

Κόβουμε πολλά σχήματα, μικρά και μεγάλα, τα χρωματίζουμε και διαλέγουμε αυτά που θα ενώσουμε για να φτιάξουμε ανθρώπινα σώματα (εικ.1,2).

1

2

3

Με χαρτοπολτό φτιάχνουμε πρόσωπα και τα χρωματίζουμε (εικ. 3).

Το δεύτερο παιχνίδι

4

Τα ανθρωπάκια μας είναι έτοιμα (εικ. 4).

Φτιάξτε και εσείς με χαρτοπολτό και χαρτόνια τις δικές σας φιγούρες.

1

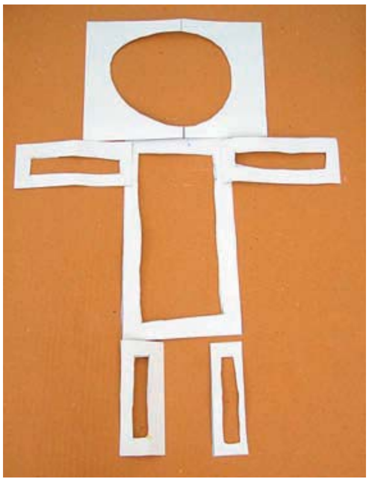

2

Φτιάχνουμε με στένσιλ πολλά σχήματα, τα τοποθετούμε με τέτοιον τρόπο, ώστε να σχηματίσουμε ανθρωπάκια και τα χρωματίζουμε (εικ.1,2).

3η ομάδα

Με χοντρά χαρτόνια, φελλούς, σφουγγαράκια, μπατονέτες, κουτάκια φτιάχνουμε στάμπες και δημιουργούμε ανθρωπάκια με τυπώματα (εικ. 3,4,5).

3

4

5

Το τρίτο παιχνίδι

Με τυπώματα και στένσιλ μπορείτε και εσείς να φτιάξετε πολλά ανθρωπάκια. Παίξτε με τα χρώματα και μπερδέψτε τις δύο τεχνικές. Θα το ευχαριστηθείτε!

Όλες οι ομάδες μαζί

Παρατηρήστε τα ανθρωπάκια στο έργο μας
και ανακαλύψτε με ποιον τρόπο και ποια υλικά δημιουργήθηκαν.
Μπορείτε να βρείτε τους ανθρώπους που έφτιαξε η κάθε ομάδα;

Γ5. Μια ιστορία για φρούτα

Μ' αρέσουν τα φρούτα...

Μ: Να τα ζωγραφίζω
γιατί έχουν ωραία
χρώματα...
Πράσινα, βιολέ,
κόκκινα και κίτρινα...

Ν: Να τα τρώω γιατί έχουν
ωραία γεύση!

Μ: Κοίταξε πόσο μεγάλα φρούτα
ζωγράφισα! Σου αρέσουν;

Ν: Μμμ...
Είναι πολύ νόστιμα!

M: Έλα να ζωγραφίσουμε παρέα.

N: Σου ετοιμάζω
μια φρουτοσαλάτα.
Κόβω ένα μήλο στα δύο
και μετά στα τέσσερα...

M: Α, μια στιγμή! Μου έδωσες μια καταπληκτική ιδέα!
Πρόσεξε πόσο όμορφα είναι τα φρούτα και από μέσα! Κοίτα τα σχήματά τους,
κάποια αλλάζουν και χρώμα! Θέλεις να τα ζωγραφίσουμε παρέα;

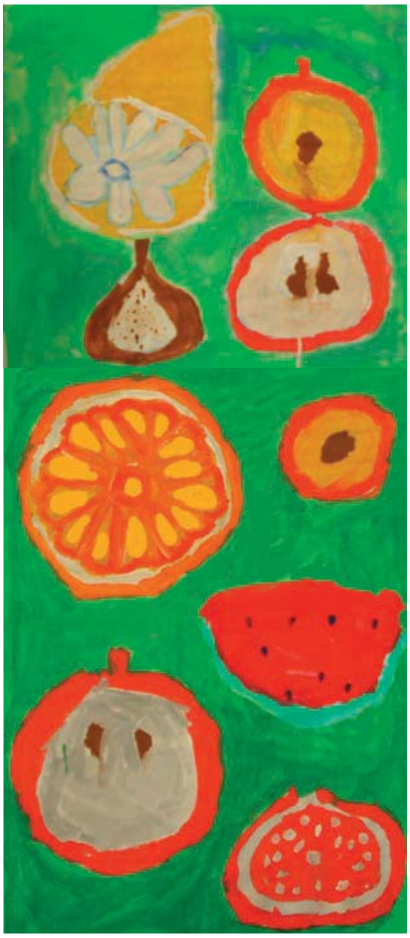

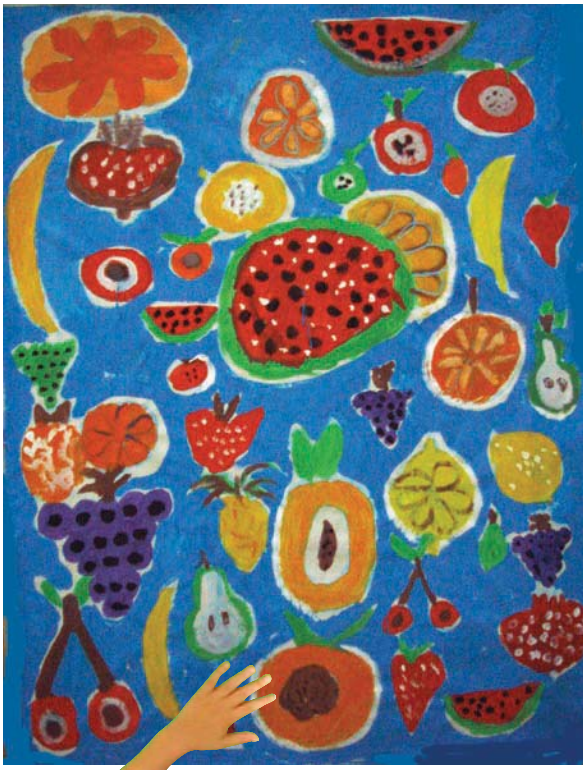

M: Δεν είναι ωραία
η φρουτοσαλάτα
που ζωγραφίσαμε;

N: Ναι, αλλά
χάλασες
τη δική μου.

Και άλλες ιδέες για δημιουργία

Μ: Μη στενοχωριέσαι! Σου έχω μια έκπληξη. Έχω μια συλλογή με φρούτα που ζωγράφισαν μεγάλοι καλλιτέχνες. Θέλεις να σου τη χαρίσω;

Ν: Ναι, είναι πολύ ωραία! Να είχα κι εγώ λίγα κεράσια...

Μ: Πρόσεξες όμως τα ξεφλουδισμένα πορτοκάλια;

Μ: Να σου δείξω και έναν άλλον καλλιτέχνη που κάνει φρούτα με διαφορετικό τρόπο;
Τον λένε **Παύλο** και τα φρούτα του είναι μικρά χάρτινα γλυπτά.

Ν: Ο Παύλος μου έδωσε μια ιδέα. Να φτιάξουμε και εμείς φρούτα με διαφορετικούς τρόπους.

Ν: Με λωρίδες από χρωματιστά χαρτιά.

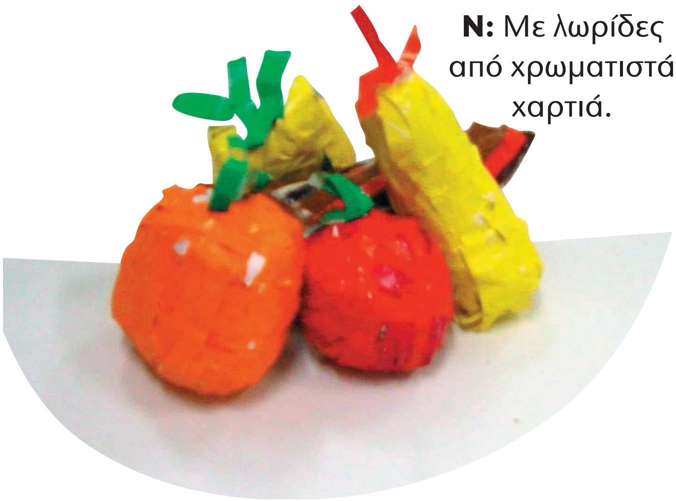

Μ: Με χαρτοπολτό.

Ν: Με χρωματιστές κλωστές

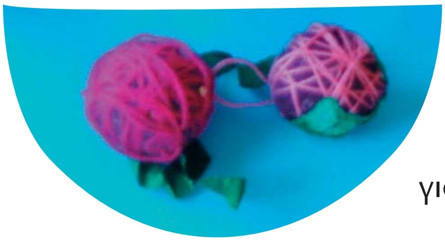

Μ: Και κούκλες-φρούτα για να παίξουμε κουκλοθέατρο.

Ν: Τόσα φρούτα τι θα τα κάνουμε;

Μ: Να καλέσουμε τους φίλους μας και να κάνουμε μια γιορτή με φρούτα!

Ν: Με ποιον τρόπο;

Μ: Πρέπει να διακοσμήσουμε την κουζίνα μας με φρούτα.

Μ: Με στένσιλ.
Θα τυπώσουμε φρούτα
στα ποτήρια, τα πιάτα,
τα σουβέρ, τα σουπλά, παντού!

Ν: Να φτιάξουμε και ένα χάρτινο τραπεζομάντιλο.

Ελάτε στη γιορτή μας... Είναι για... "φρούτα"!

Ν-Μ: Και μην ξεχνάτε...

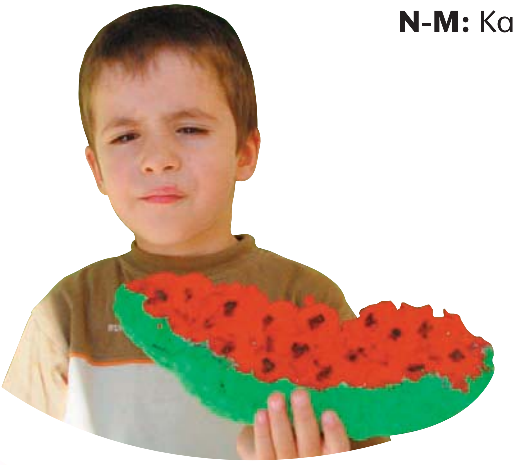

Μ: Μπορείτε να φτιάξετε και εσείς φρούτα με πολλούς τρόπους και να καλέσετε τους φίλους σας σε μια πρωτότυπη γιορτή!

Ν: Καλά όλα αυτά...
αλλά μπορείτε να φτιάξετε και νόστιμες φρουτοσαλάτες!
Να τρώτε περισσότερα φρούτα...

Ενότητα Δ

Ταξίδια, στο φανταστικό κόσμο των δημιουργών

Θα ξεκινήσεις το ταξίδι σου με μια βαλίτσα σπαρμένη όνειρα και χρώματα για φανταστικές χώρες, θα συναντήσεις χιλιάδες ανθρώπους στο δρόμο σου που θα φορούν καπέλα και κοστούμια και θα μοιάζουν μεταξύ τους, θα γίνεις καπετάνιος σε μακρινές θάλασσες και πολύχρωμους ωκεανούς, θα παίξεις με σπασμένα παιχνίδια και στο τέλος του ταξιδιού σου θα γνωρίσεις ένα ζωγράφο που θα σε ξεναγήσει στην όμορφη χώρα της τέχνης.

Δ1. Ταξίδια με το ζωγράφο της χαράς και του ονείρου

Ετοιμάσου!!! Ένα μαγικό ταξίδι αρχίζει...

1

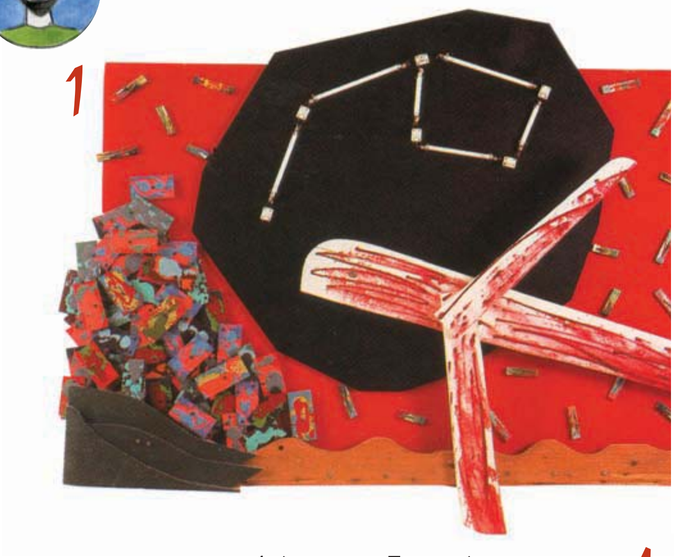

Με το αεροπλάνο του ζωγράφου Αλέξη Ακριθάκη έτοιμο να απογειωθεί για μακρινούς ουρανούς (εικ.1).

2

3

Λοιπόν γέμισε τις βαλίτσες σου με χρώματα, ζωγραφιές και όνειρα (εικ. 2,3).

4

...Μια μαγική χώρα σε περιμένει για παιχνίδια και φανταστικές δημιουργίες (εικ. 4). **Καλό ταξίδι!!!**

Παρατήρησε τα έργα του Αλέξη Ακριθάκη και φτιάξε μια ιστορία για ένα φανταστικό ταξίδι που θα ήθελες να κάνεις.

Ταξίδια σε φανταστικούς ουρανούς, απογειωθείτε...

Σχεδιάζουμε πάνω σε μπλε χαρτί αεροπλάνα, αερόστατα, ελικόπτερα, χαρταετούς και βαλίτσες. Κολλάμε χρωματιστά χαρτιά με πολλά σχήματα και ξεκινάμε το ταξίδι μας (εικ.1).

1

2

3

Απλώνουμε κόλλα ατλακόλ πάνω σε ένα μπαλόνι και κολλάμε στην επιφάνειά του λωρίδες από εφημερίδες. Όταν στεγνώσει, το στολίζουμε με χρωματιστά χαρτιά (εικ. 2,3).

4

Κόβουμε διάφορα σχήματα σε χρωματιστά χαρτιά, τα κολλάμε σε ένα χαρτόκουτο και το αερόστατό μας είναι έτοιμο να ταξιδέψει (εικ. 4).

Διαλέξτε και εσείς με ποιον τρόπο θέλετε να ταξιδέψετε και φτιάξτε τα δικά σας έργα.

Το τρένο των χρωμάτων ξεκινά! Επιβιβαστείτε...

Φτιάχνουμε τα βαγόνια και τη μηχανή του τρένου με χαρτόκουτα. Τα χρωματίζουμε και κολλάμε πάνω τους τα χερούλια, τις ρόδες και τις βαλίτσες μας (εκ. 1,2,3).

1

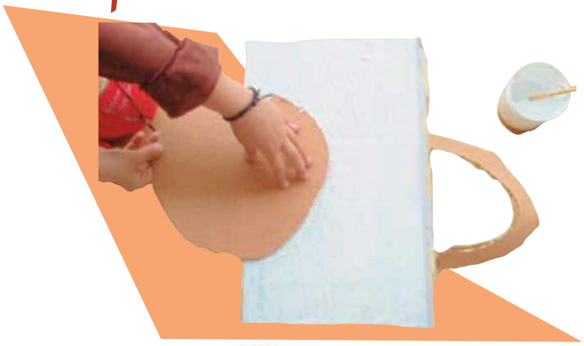

2

3

Δοκιμάστε και εσείς να φτιάξετε το δικό σας τρένο και οργανώστε ένα φανταστικό ταξίδι στην αυλή του σχολείου σας (εικ. 4).

4

Ο Αλέξης Ακριθάκης ήταν ο οδηγός στο φανταστικό μας ταξίδι.
Μας καλεί στο δικό του κόσμο να παίξουμε με τα δικά του πολύχρωμα παιχνίδια.
Βαλίτσες, αεροπλάνα, αερόστατα, τρένα και χαρταετοί γίνονται ένας κόσμος παραμυθένιος, ένας κόσμος γιορτινός, της χαράς και του ονείρου!!!

Δ2. Άνθρωποι στη σειρά

Ένας, δύο, τρεις, τέσσερις... χιλιάδες άνθρωποι στη σειρά με τα ίδια ρούχα, τα ίδια καπέλα, τα ίδια παπούτσια, τα ίδια πρόσωπα (εικ.1,2,3).

1

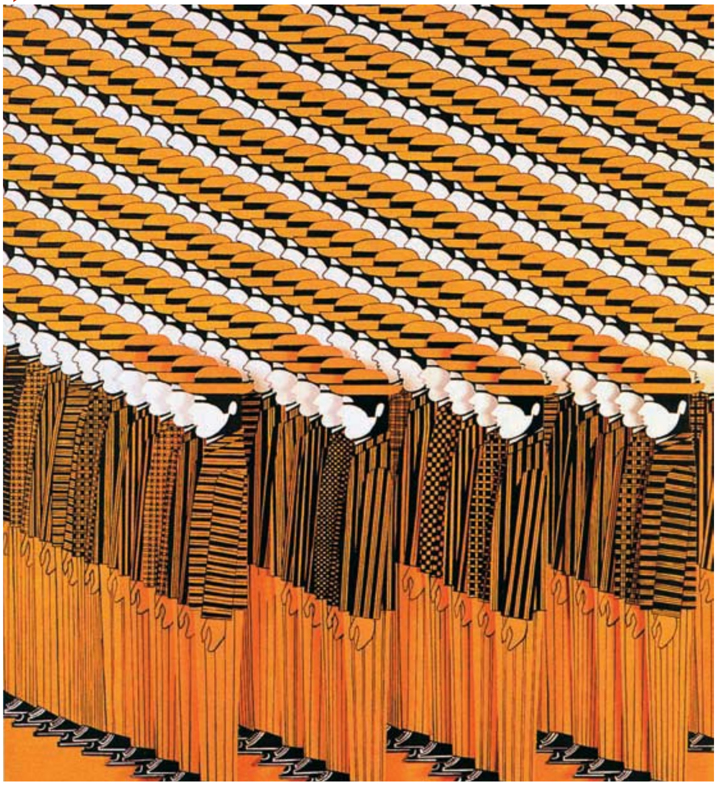

2

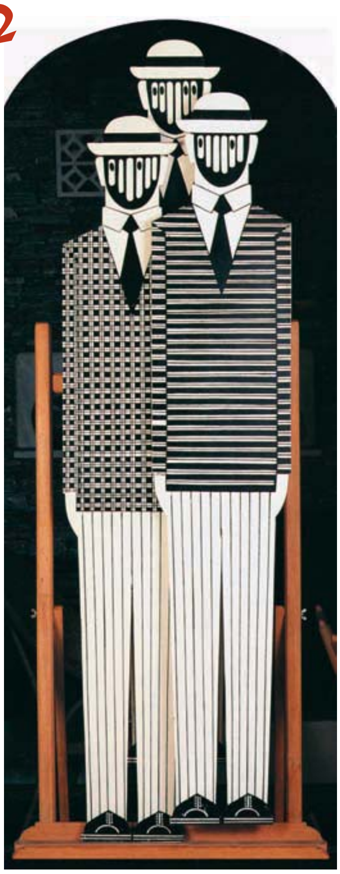

Αλλά και ο μοναχικός ποδηλάτης και ο πιλότος μοιάζουν κι αυτοί με το πλήθος (εικ. 4,5).

3

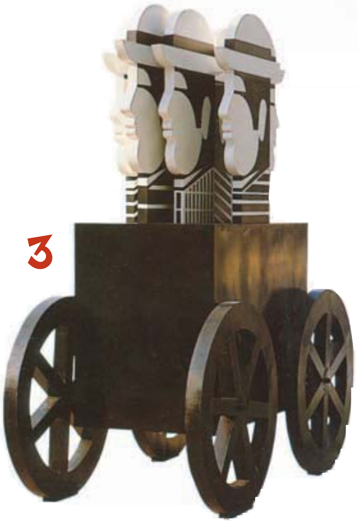

4

5

Ο ίδιος άνθρωπος που επαναλαμβάνεται πολλές φορές είναι ο ήρωας στο φανταστικό κόσμο του Γιάννη Γαΐτη, ενός από τους σημαντικότερους Έλληνες δημιουργούς.

Σχεδίασε σε χαρτόνι το περίγραμμα του δικού σου ήρωα, φτιάξε με αυτό ένα στένσιλ και με το ίδιο χρώμα επανάλαβε πολλές φορές στη σειρά τον ήρωά σου.

Παιχνίδια στη σειρά

1 Με αφορμή το έργο του Γαΐτη φτιάχνουμε και εμείς τις δικές μας χάρτινες δημιουργίες.

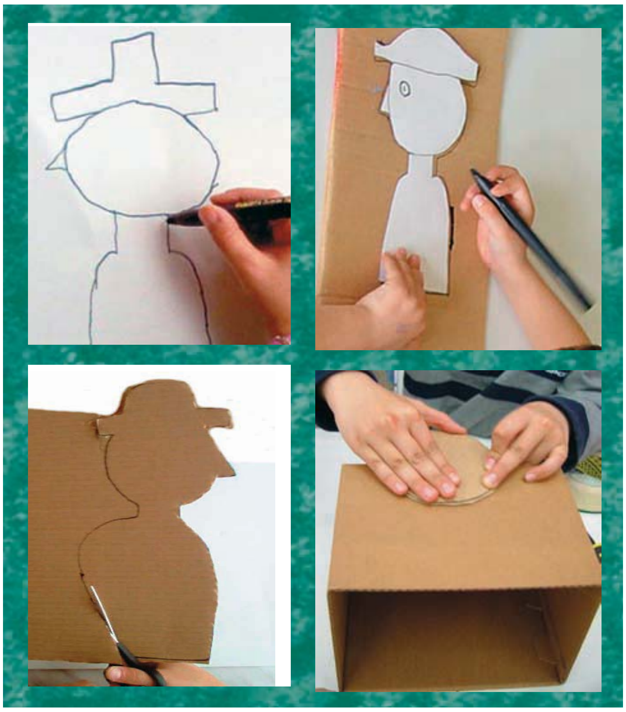

Παρατήρησε τις φωτογραφίες...Έτσι φτιάξαμε τα χάρτινα παιχνίδια μας (εικ.1).

2

Θέλουμε πολλά ίδια σχήματα για να ντύσουμε τις φιγούρες μας και γι' αυτό χρησιμοποιούμε τα παλιά τετράδια των μαθηματικών μας (εικ. 2,3).

3

Φτιάξτε και εσείς μικρά χάρτινα παιχνίδια με ποδήλατα, αεροπλάνα, καροτσάκια και ανθρωπάκια. Μπορείτε να διοργανώσετε μια πρωτότυπη έκθεση στην τάξη σας με τις δικές σας δημιουργίες.

Παιδιά στη σειρά

Σε χαρτόνια σχεδιάζουμε
το περίγραμμα του σώματός
μας μέχρι το λαιμό
και το κόβουμε (εικ.1).

1

2

3

Φτιάχνει ο καθένας
το καπέλο
και το κοστούμι του
με εφημερίδες
και παλιά τετράδια
(εικ. 2,3).

Φοράμε τα κοστούμια και τα καπέλα
και μπαίνουμε στη σειρά (εικ. 4)!

4

Φτιάξτε και εσείς τα δικά σας κοστούμια και...
μπείτε στη σειρά!

Βλέποντας τα έργα του Γαΐτη και τις δικές μας
δημιουργίες θα μπορούσες να φτιάξεις ένα
παραμύθι με τις λέξεις **καπέλο**, **άνθρωπος**, **πλήθος**,
παρέλαση, **ένας**, **εκατομμύρια** και να το ζωγραφίσεις;

Δ3. Καράβι που ταξιδεύει στο όνειρο

Παίρνουμε τα χρώματα του Ακριθάκη και τα ανθρωπάκια του Γαΐτη
και φτιάχνουμε αυτό το καράβι. Θέλετε να ταξιδέψουμε παρέα;

Ο Δημήτρης και η Αριάδνη είναι οι καπετάνιοι του καραβιού. Τι ρούχα φοράει ο Δημήτρης και τι ρούχα η Αριάδνη; Βρες ποια μέρη του καραβιού έφτιαξε ο καθένας τους. Κατασκευάστε το δικό σας καράβι και γράψτε μια ιστορία με τις λέξεις **Ελλάδα**, **σημαίες**, **βαλίτσες**, **θάλασσα**, **επιβάτες**, **περιπέτεια**.

Δ4. Το ραντεβού των σκουπιδιών

Κίτρινα, κόκκινα, μπλε, πράσινα και πορτοκαλιά σκουπίδια, ο ιππόκαμπος, η μελώδικα, το αεροπλάνο, το παιχνίδι που έσπασε την ώρα που έπαιζε κάποιο παιδί έγιναν οι πολύχρωμες δημιουργίες του **Βασίλη Σκυλάκου** (εικ.1).

1

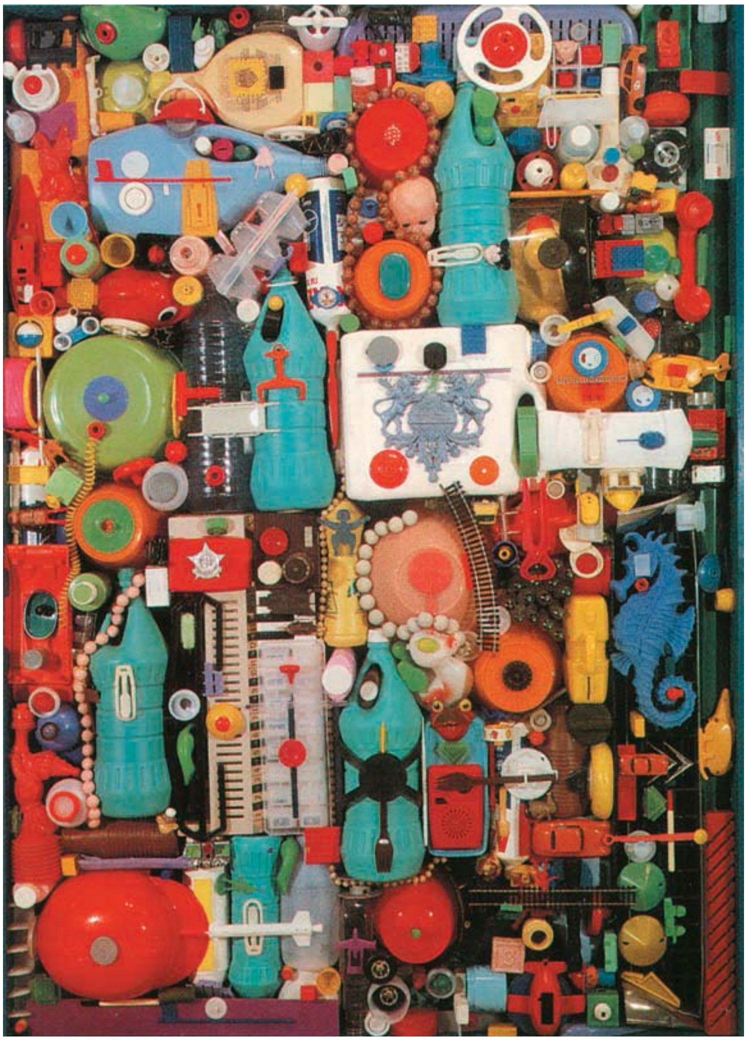

Πώς σου φαίνεται η ιδέα του Βασίλη Σκυλάκου να φτιάχνει τα έργα του με σκουπίδια;
Δώσε το δικό σου τίτλο στο έργο του.

....

Τους είπαμε να μην τα πετάξουν...

2

Ψάξαμε και εμείς, τα βρήκαμε, τα κολλήσαμε μέσα σε χαρτόκουτα και κάναμε τη συναυλία των σκουπιδιών (εικ. 2,3).

3

Πρόσεξε το έργο του Βασίλη Σκυλάκου και των παιδιών. Φτιάξε έναν κατάλογο με τα αντικείμενα που χρησιμοποίησαν. Θα μπορούσες να συγκεντρώσεις κάποια από αυτά και με τους φίλους σου να φτιάξετε τις δικές σας δημιουργίες στην τάξη;

Η παρέλαση των σκουπιδιών

Συγκεντρώσαμε σκουπίδια
και τα παρατηρήσαμε προσεκτικά.

1

2

3

4

Μας οδήγησαν τα σχήματά τους και σκεφτήκαμε πώς
με ένα τετράγωνο, ένα κύκλο, ένα τρίγωνο και ένα πολύγωνο
μπορούμε να φτιάξουμε ανθρώπους, ζώα, αυτοκίνητα, τρένα,
φυτά και άλλες μορφές (εικ.1,2,3,4,5).

5

Στο τέλος χρωματίσαμε τις κατασκευές μας (εικ. 5).

Θέλετε και εσείς να κάνετε τις δικές σας κατασκευές;
Συγκεντρώστε τα υλικά και σκεφτείτε πώς θα κάνετε τις δικές σας μετατροπές.
Είναι σίγουρα ένα ευχάριστο παιχνίδι. Μη ξεχάσετε να τα χρωματίσετε.

Οι μάστορες των χαλασμένων παιχνιδιών

1

2

Συγκεντρώσαμε τα χαλασμένα μας παιχνίδια, τα χωρίσαμε σε ομάδες και σκεφτήκαμε πώς με τα κομμάτια τους μπορούμε να φτιάξουμε καινούργια παιχνίδια (εικ.1,2,3,4,5).

3

4

5

Μπορείς να γίνεις και εσύ ο μικρός μάστορας των χαλασμένων σου παιχνιδιών. Σκέψου πώς θα τα συναρμολογήσεις και φτιάξε τα καινούργια σου παιχνίδια.

Έχεις σκεφτεί πόσα πράγματα περνούν καθημερινά από τα χέρια σου; Χάρτινα και μεταλλικά κουτάκια, καπάκια, πλαστικά μπουκάλια, ο μαρκαδόρος που τελείωσε, ένα παιχνίδι που χάλασε... Είδες πόσα πράγματα έφτιαξες με όλα αυτά; Τι άλλο θα μπορούσες να κάνεις;

Δ5. Ο Πάουλ Κλέε μιλάει με ένα παιδί

Π: Γιατί δεν ζωγραφίζετε
τα πρόσωπα όπως είναι;

Κ: *Αυτό το κάνει
η φωτογραφική μηχανή.
Τα δικά μου πρόσωπα είναι
πιο αληθινά από τα πραγματικά.
Δεν θέλω να ζωγραφίζω
τον άνθρωπο όπως είναι,
αλλά όπως θα μπορούσε να είναι.*

Π: Ποιος θα θέλατε να είσαστε αν όχι ο εαυτός σας;
Κ: *Μια γάτα στο σπίτι μου.*

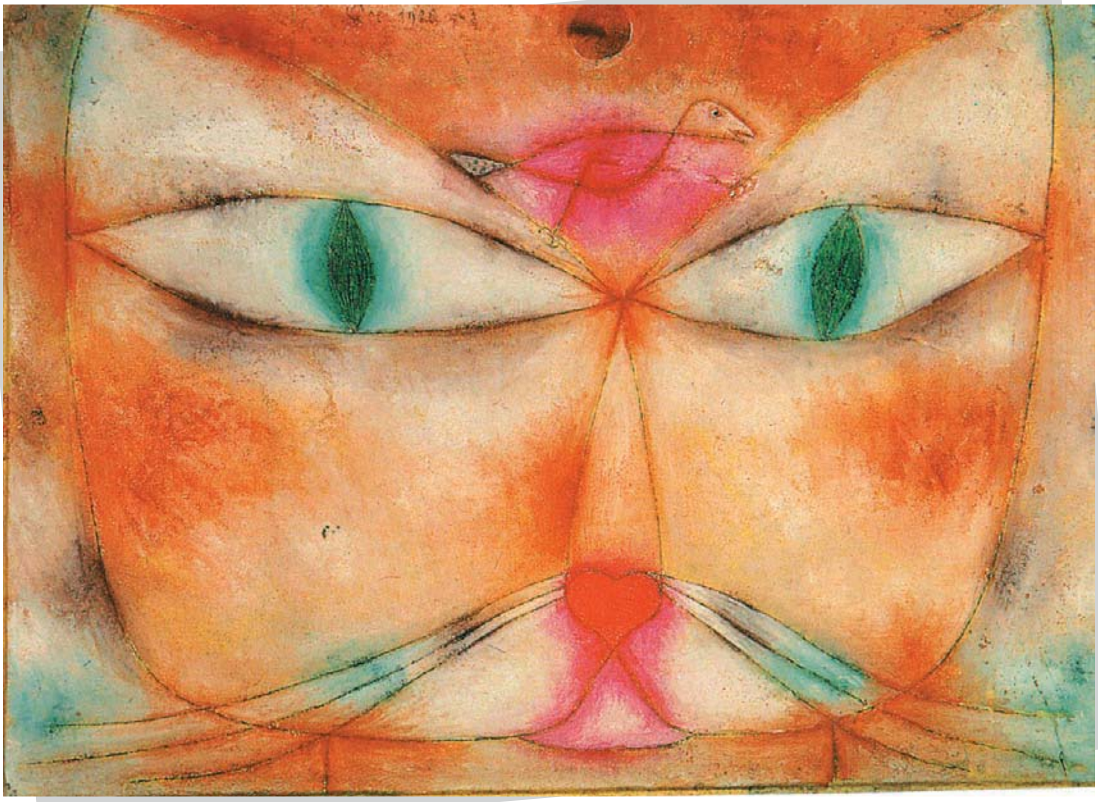

Π: Θα μπορούσε ένα πρόσωπο να είναι μια γάτα;
Κ: *Ποια είναι η γνώμη σου;*

Ένας πίνακας μπορεί να είναι και ένα όνειρο;

Π: Ένα πανέμορφο δάσος με φανταστικά χρώματα!

Κ: *Και μέσα του επτά πουλιά. Μπορείς να τα βρεις;*

Π: Ένα πουλί περπατάει ανάποδα στα σύννεφα. Γιατί;

Κ: *Μα ένας πίνακας μπορεί να είναι ένα όνειρο!*

Π: Ένα νυχτολούλουδο με τις ρίζες του στον ουρανό, σαν το πουλί που περπατάει ανάποδα.
Το μισοφέγγαρο και ένας μαύρος ήλιος στο κέντρο.

Κ: *Ένα όνειρο κρυμμένο μέσα στο σκοτάδι που μπορείς να το δεις και ανάποδα!*

Κ: *Δυο πίνακες του ονείρου. Μπορείς να βρεις σε τι μοιάζουν;*
Εσύ ζωγραφίζεις τα όνειρά σου;

1, 2, 3... με ρυθμό!

Κ: *Μαύρο, γκρι, άσπρο... ένα, δύο, τρία... όταν επαναλαμβάνονται δημιουργούν έναν καλό ρυθμό. Αν διαβάσεις τα χρώματα με τη σειρά θα τον ανακαλύψεις. Πρόσεξε όμως ο ρυθμός κάπου αλλάζει. Μπορείς να βρεις την αλλαγή;*

Κ: *Παίζω με τα χρώματα,*
όπως με τα πλήκτρα στο πιάνο.
Με ρυθμό φτιάχνω τα έργα μου
όπως στη μουσική.
Ρυθμικά *ονόμασα και τα έργα που βλέπεις.*

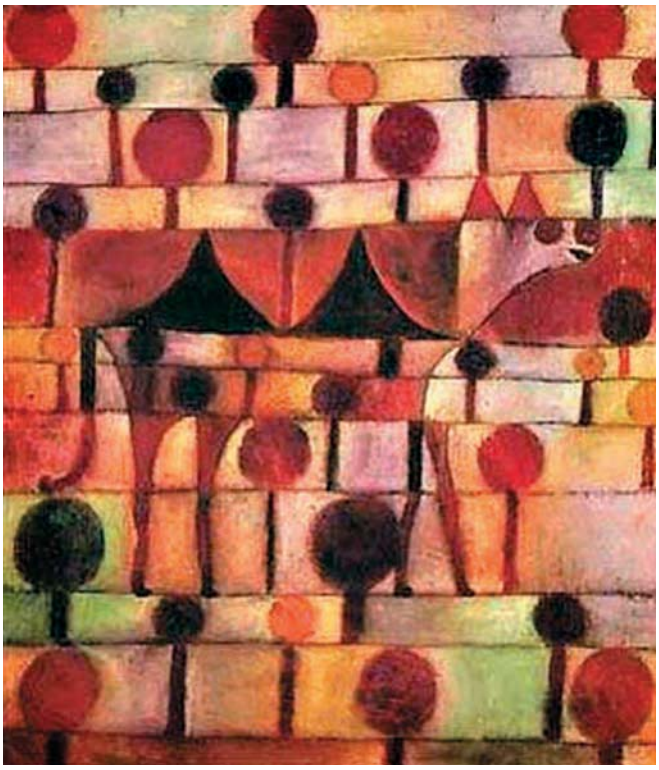

Κ: *Και ο κήπος μου έχει ρυθμό*
με μικρά και μεγάλα δέντρα.
Αν προσέξεις το παραπάνω
σχέδιο θα τον ανακαλύψεις.
Π: Εγώ ανακάλυψα και μια καμήλα!...

Πάνω, κάτω, δεξιά, αριστερά... Μια πόλη σε ρυθμό

K: *Μια γραμμή που ανεβαίνει, κατεβαίνει, πηγαίνει αριστερά και δεξιά, ξαναγυρνά πίσω...
Και να, μια πόλη μπροστά σου!*

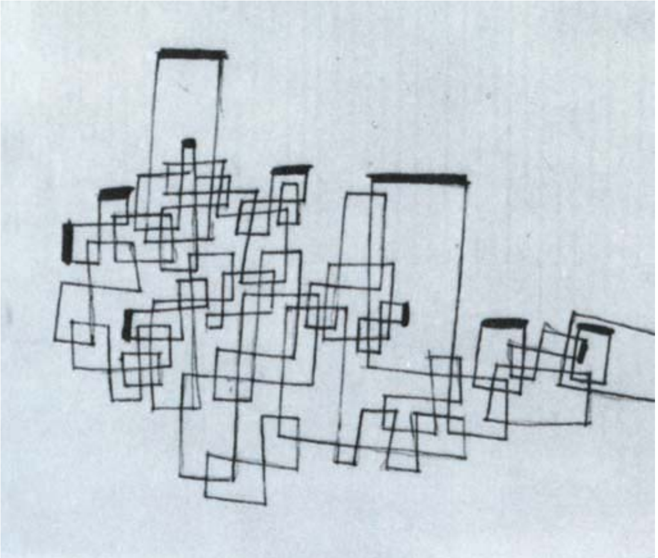

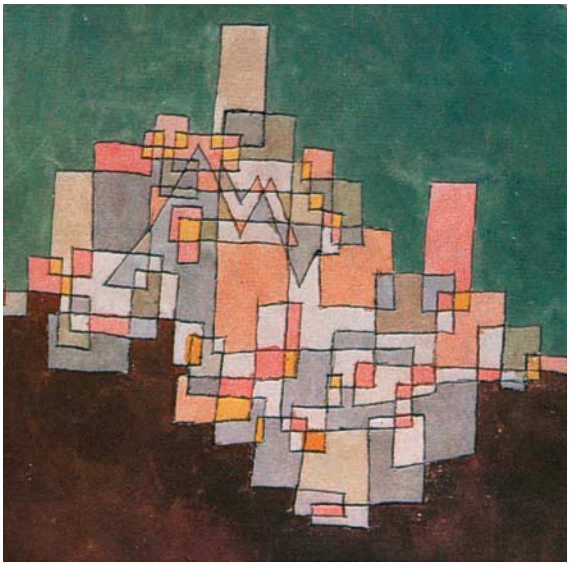

K: *Χτίζω τις πόλεις μου με σχήματα. Ένα τετράγωνο δίπλα σε ένα άλλο, να ένα παραλληλόγραμμο. Και πάλι ένα τετράγωνο πάνω και ένα τετράγωνο κάτω, και να η πόλη με ρυθμό απλώνεται πάνω στους δύο λόφους!*

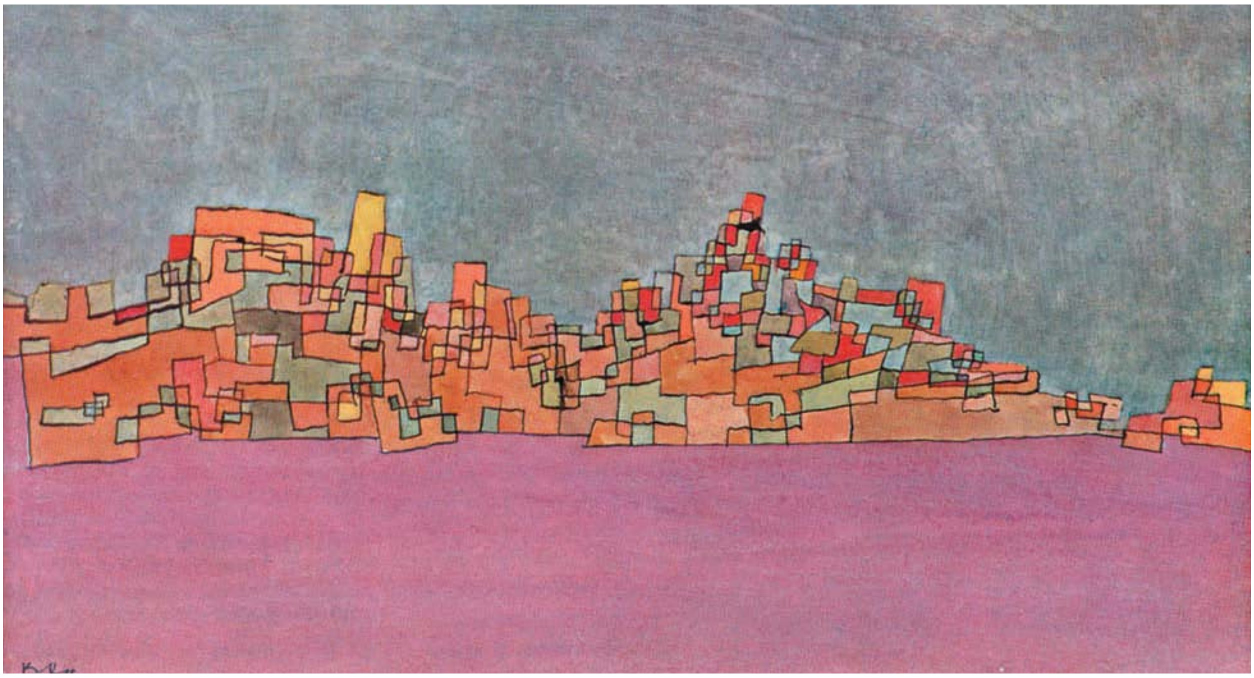

K: *Με ένα μολύβι οδήγησε τη γραμμή πάνω σε ένα άσπρο χαρτί και σχεδίασε τις δικές σου φανταστικές πόλεις.
Άφησε τα σχήματά σου να πλημμυρίσουν με χρώματα.*

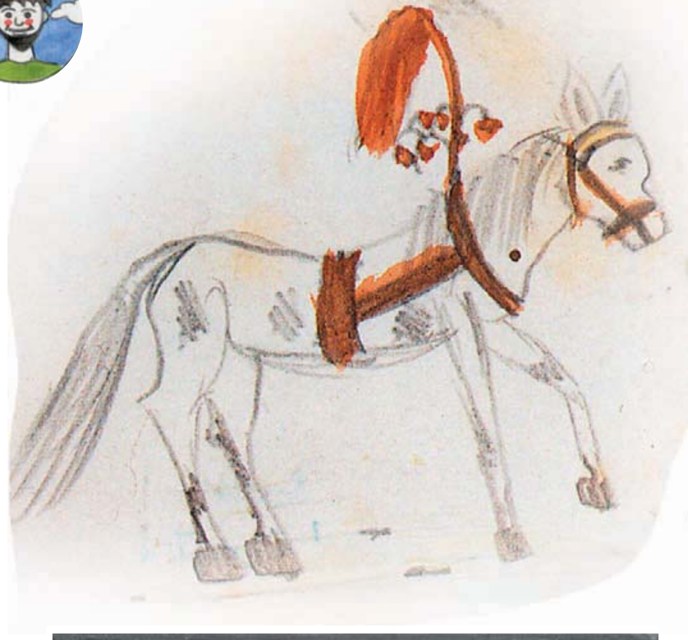

Π: Ζωγραφίζατε από μικρός;
Κ: *Έκανα πολλά σχέδια και ζωγραφιές.*
Ακόμα και τα περιθώρια των τετραδίων μου
ήταν γεμάτα καρικατούρες.
Οι γονείς μου ήταν μουσικοί.
Όταν ήμουν 7 χρόνων
άρχισα να παίζω βιολί.
Αργότερα με ρώτησαν:
Θα γίνεις μουσικός
ή ζωγράφος;
Έγινα ζωγράφος.

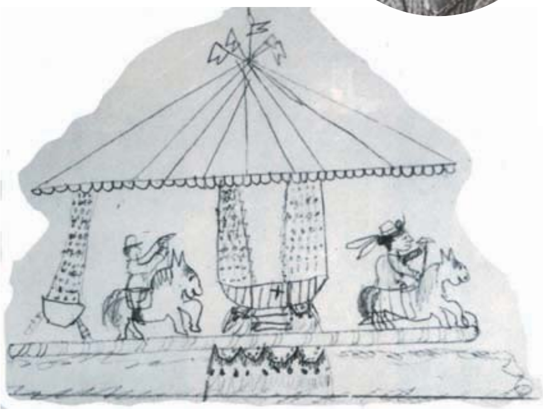

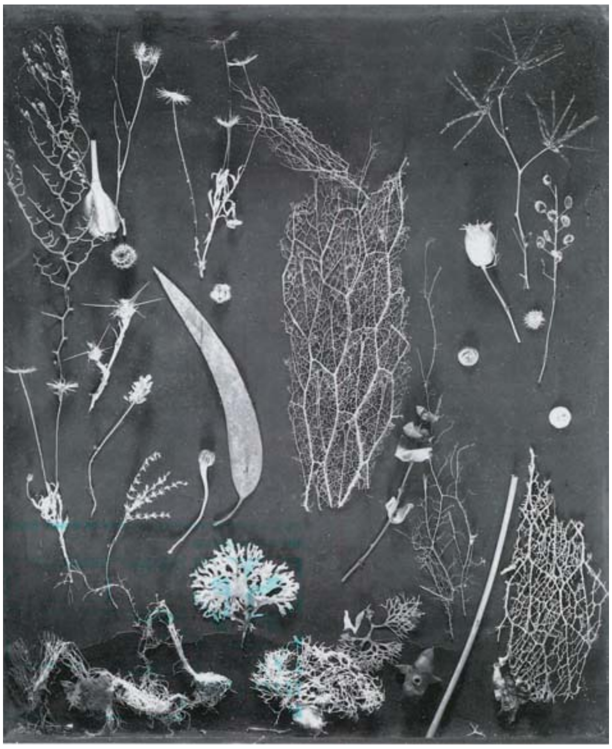

Π: Ποιος είναι ο δάσκαλός σας;
Κ: *Η φύση! Το φύλλο, η ρίζα ενός δέντρου,*
το αγριόχορτο, ένα βότσαλο
μπορεί να γίνουν αφορμή για τις δημιουργίες μου.
Πρόσεξξ τη συλλογή μου.
Π: Τι γνώμη έχετε για τις παιδικές ζωγραφιές;
Κ: *Τις θαυμάζω! Τα παιδιά έχουν καλλιτεχνικό ταλέντο*
και τα έργα τους είναι σημαντικά
όσο και των μεγάλων.

Κ: *Εγώ κράτησα τις ζωγραφιές που έκανα*
μικρός. Εσύ κρατάς τις δικές σου;
Μπορείς να φτιάξεις ένα φάκελο
και να φυλάξεις τα έργα σου.
Όταν μεγαλώσεις θα είναι για σένα
ένα πολύτιμο ενθύμιο.

Π: Τα έργα σας μοιάζουν παιδικά!
Κ: *Το κουκλοθέατρο είναι ένα έργο που έφτιαξα για παιδιά...*
Τα έργα μου θέλω να αρέσουν και στα παιδιά...